

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt — kr
Félévre . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . 1 „ 25 „
Közsegeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Vajentán K. fia, Weidinger N., Réz bánya J., Böhm Manó, Engel Lajos kereskedésében és a fődohánytözsdeben.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Ó-Posta-utca) Lye.-nyomda, hol mindenkor a legutányosabb árák szabhatnak. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilt-térben egy sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Ó-posta-utca Lye.-nyomda) küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ó-Posta utca, Lyceumi nyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Feltámadott!

Szent örömmel és lelkesedéssel üli meg az egész keresztény világ Jézus feltámadásának diadalünnepét!

Szívben, lélekben megilletődve hangoztatják e napon a hű keresztények milliói a dicső Alleluját, a feltámadás e magasztos himnusát!

A világ bús tengerének zajlása egy időre szünetel; szélséden állott be a politikai világ villámterhes légkörében; a gyárak és műhelyek moraja elnémul és megnépesül a hajlék, melyet a valóság buzgalom emelt az Úrnak.

Mily szép, mily magasztos látvány az, midőn egy egész ker. község hívő serege az Úr trónusa elé borulva és az imádás fonséges mélységébe merülve, egy szív- és lélekké egyesül; midőn ezer meg ezer ajakról hangzik fel egyszerre, kimondhatlan lelkesedéssel a mi vallásos őseink ama örökké szép éneke:

Feltámadt Krisztus e napon.

Hogy az ember vigadozzon

Alleluja!

Hála legyen az Istennek!

És ha nem zengené, nem hirdetné ez örömtől senki, kizengi maga a fölújuló, feltámadó természet nagy orgonája, mely csodálatos összhangzatban hirdeti égi Mesterének remek alkotásait; kizengi a tavasz, mely a sírjából feltámadt Krisztust siet zsengeivel megkoszorúzni; kizengik az ég kedves madarai és a mezők bimbózó virágai, melyek a feltámadt Istenember dicsőségét hirdetik; kizengi az utolsó harmatepp, mely ma

Jézus dicsőségeltjes feltámadásának öröme-
részétől rezeg!

Oh mily szép, mily egyszerű látvány az is, hogy a kereszténység a természettel egy időben tartja feltámadási ünnepét. A vallásos érzet magától a külső természettől veheti támogatást okait arra nézve, hogy valamint a földön minden csak mulandó és a hideg telet a kellemes tavasz váltja föl: úgy az ember életcélja is nem e földi mulandóság határait szorítokzik, hanem a síron túl egy örök kértartandó boldogságban leli föl netovábbját, melyre minden ember hivatva van.

A természet tavasza tehát nem egyéb, mint képe a mi egykori feltámadásunknak, melynek legbiztosabb záloga Krisztus dicsőséges feltámadása. „Krisztus feltámadt — mi is felt fogunk támadni!” Ebben rejlik a húsvéti szent örömeinek minden titka. És ezzel lelkünk fölött látjuk lebegni a halhatatlanság koszeruját, és sirunk fölött zöldelni a feltámadás örök tavaszát!

E hit az, mely az embert egyedül boldogítani és lelkének magasabb vágyait és igényeit kielégíteni képes. E hit tanítja az embert önbecsülésre és arra, miszerint e rövid földi életet Isten akarata szerint okosan felhasználja; e hit emeli föl az embert — királyt és koldust egyaránt — az élet nehéz küzdelmeiben és vigasztalja őt a látogatás szomorú napjaiban. E hit ad vidámságot és életerőt minden jóra, és jelöli meg az erény útját, ez bátorít az állha-

tatos küzdelemre, ösztönöz az alázatos engedelmesre és önmegtartózkodásra; szóval: ez ismerteti meg legjobban velünk az élet célját és visszatart bennünket a saját boldogságunkat felduló tettek elkövetésétől. — Tépl ki e hitet az emberek kebléből és szerencsétlen tévelygők, vérengző vadállatokká tetted őket! Ezzel együtt pelig az emberi társadalom boldogságát is aláastad.

Avagy miért nem vezethetnek korunk hatványozott fúradásai a műveltség terjesztésében áldásos eredményre? Honnan van az, hogy manap, midőn az egész világ felvilágosodás-haladás-és humanizmusról beszél, mégis általánosok a panaszok a közérkölciség súlyedése és a társadalom nagymérvű korrupciója ellen! — és már egyetemes agrály szállotta meg a kedélyeket ama rémtettek láttára, melyeket az elfajult emberi találékony-ság az öngyilkossági esetek szaporítása által előidéz és a modern korszellem a hamis dicsőség mezébe öltöztet!

Mindennek végoka abban rejlik, hogy korunk rohamos művelődési törekvései a hit östön elnyomás a folytán az egyoldalúság veszélyes útjaira tévedtek. Manapság csak az anyagi jólét biztosítására, földi kincsek szerzésére, az ész kiművelésére fektetik a fűsúly; a magasabb élet tüneményeinek principiuma, mely sem gramokban ki nem fejezhető, sem göröső segélyével nem látható, a kedély- és szív nemesítése, az erkölcsi

A „PÉCS TÁRCAJA.

Van egy falu . . .

Van egy falu napkeletre,
Erdő között ötemetve;
Valahányszor rá gondolok,
Szivem hangosabban dobog.

Van egy kis ház, ott búskodik,
Hol a Kőrös kanyarodik.
Jaj, csak le ne köne semmi . . .
De szeretnék haza menni!

Ott van egy agg ősz fejével,
Hajlott vállán hetven évvel.
Hogy ha az jut az eszembe . . .
Köny csillog a két szemembe.

Balog István.

A népmeséről.

Irta és a pécsi kerékedők Önképző és Betegsegélyző Egyesületében 1889. évi január 13-ikán jelölöste dr. KATONA LAJOS.

Ha már most e hosszabb, de tán nem egészen érdektelen kitérés után a mesék eredete és elterjedésének vitás kérdéséhez kerülünk vissza s a Grimm-testvérek iskolájának emleketét a választott példa 124 változatából levonható tanulsággal szembeállítjuk, nem zárkothattunk el semmiképen sem annak belátása elől, hogy e 124 különböző recensio 24 más-más eredetű, lakóhelyű

és műveltségű, részben pedig 2000 estendő idő-között elválasztott nép él, — a lényegtelen mellékkörülmények még akkora eltérései dacára is, alapjában és velejében ugyanazon a fő motívumok kerek egészszé csoportosított feldolgozása. E motívumok, vagyis az összes változatok közös alapszövegének leglényegesebb pontjai a következők:

Alapszeme: Az egyedire állat vagy szörny alakba varázstolt férjet vagy feleséget a megfelelő másik házastárs minden áldozatra kész hű szerelme feloldja a bűbáj alól.

I. 1. a) Ez alapszeme egyik törzs-feldolgozásában a hős vagy hősnő állat- vagy szörnyalakja szűlei bűnös kívánságának következménye; vagy: b) valamely varázslónő átka folytán szállt a hősré, a miért ez nem akarta a boszorkány leányát nőül venni.

E két elsőrendű változat mellett olyakkal is találkozunk ugyan, a melyek a szörnyalak magyarázataival adósnak maradnak. Ezek azonban, a legtöbb ilyen eset még elég világos célzásainak tanulsága szerint, többé-kevésbé esonkítottakul tekintendők. (Ilyen mindjárt a főtípus közt az Apulejus meséje, a melyben Eros, a szerelem gyönyörű istene ugyan nem szörnyalakban látogat el néhánz de mégis titkolódik és legalább a jóslat valamint nővérei gyanúja mégis azzal rémítgetik Psychét, hogy valami „saeuum vipe-riumque malum”, a. m. undok kigyóféle ször-

nyeteg a férje, a ki épen azért nem akarja magát neki mutatni.

2. a) Az emberi házastársak nem szabad a felsőbbrendű lélettárs valódi alakját, melyet éjente visszanyer, látnia; b) vagy legalább elől-rulnia.

3. Anyja vagy nővéreitől elcsábíthatva, a nő vagy férj megszegi e tilalmat.

Itt több változatban az elvárásoltnak ideiglenesen levettett állat (többnyire kigyó) bőrért elégetik; ha szerencsés kimenetellel, akkor az illető mese csak részben, t. i. a bőrlévedés motívumát illetőleg tartozik ide, egész szerkezetét nézve azonban más körbe való.

4. A tikkát elárulva látó házastárs elhagyja a másikat;

5. a mire az eltaszított vezeklési utra kél.

Ez utjában majdnem minden mese egyértelmű vallomása szerint különféle állatokkal találkozik, a melyeket valamely jó szolgálatnál maga iráni leköttelez.

Ez állatok (vagy esetleg egyéb, akár életlen lények is) utóbb segítségére lesznek a megoldandó nehéz feladatok kivitelében. (Kivételesen maga az eltávozott házastárs segít látva vagy látatlan kétségbeesett életpárján.)

6. A feladatok (többnyire de nem okvetlenül hátrón) egyike, mely leggyakrabban ismétlődik, abban áll, hogy ő s z e k e v e r t m a g v a k a t k e l l i k ö r ü l v á s z t a n i . (A barsi cigány-

érzet megerősítése és ápolása egészen számításán kívül hagyatnak. A rút anyagelvtűségbe süllyedt emberiség levelelként tépegeti le fejről a dicskoszorút melylyel azt „az Isten képe és hasonlatossága“ a halhatatlan lélek és földöntúli hivatása ékíté.

Még maguk a törvényhozás vezér-férjai között is vannak, kik nem vonakodnak bevallani, hogy a vallás csak a szilaj szenvedélyeknek vakon hódoló néptömeg fékezésére szükséges eszköz, mely a jelenkor színvonalára emelkedettek szánakozási mosolyát ébreszti fel. — Sőt annyira divatos napjainkban a hitetlenség, hogy ezt még az ostobák is szinlelik már. Az ilykép létesült vallástalanság eredményezi azután az erkölcsöknek oly szomoró alakban való elfajulását és ezzel kapcsolatban az élet-untság, öngyilkosság, párviadal stb. modern zártünetek szomorú elharapódzását. És ez a dolgok természetes következménye. Miért szenvedjünk, midőn az egész világ által elhagyatva Istenről, örök életéről semmit sem akarunk tudni? Ekkor egyedüli vágyunk a szenvedésektől való szabadulás lesz; ez képei legfőbb célunkat, melyért életünket, mint a kifacsart citromot szívesen elvetjük magunktól. Ha a lélek halhatatlanságát tagadjuk, az élveket és gyönyöröket az egyedüli javaknak tekintjük; akkor nincs fék, mely a legnagyobb jogtalanságot hevílő vágyunkat korlátozza. Akkor az öngyilkosságot, a vallástalanság e gyászos gyümölcsét, többé nem tekintjük bűnnek; akkor vigaszért esdő szemünket amaz iszonyú családások mestereire vetjük, kik tanítják, hogy a boldogtalanság, a fájdalom, inség és megvetés alatt görnyedő szabadon véget vehet életének; hogy a késedelmező halálnak felkeresése a legnagyobb enyhét biztosító gyógy ír. — — — Ime! mily tagadhatlan: „Vegyétek el az ember vallását és mindentől fosztották meg őt!“

Ha tehát segíteni akarunk a szenvedő emberiség — és süllyedő társadalom bajain: úgy terjeszszük a valód;

műveltséget, melynek alapja Krisztus tanítása: — ápoljuk és fejlesztjük a vallás-erkölcsi elveket, melyek egyedül képesek beteg társadalmunk vérző sebeit behegeszteni. Általánosan ismert mondás: „hogy a törvény pallosa nem elég hosszú, hogy minden büntényt elérjen; — a vallás elől senki sem menekülhet.“

És ez legyen a husvéti sz. ünnep alkalmi szózata!

Támadjunk mi is föl a gyászos és gváva hitközönyösség sötét sirjából. Ott Krisztus megdicsőült sirjánál kell becsülni megtanulunk ama szent vallást, melyért az Isten fia meghalt és föltámadott. Ott Krisztus sirjánál kell egyesülnünk és egymásnak fogadást tennünk, hogy a vallás szent ügyének állhatatos elharcosai akarunk lenni az életben és tehetségünkhez hozzájárulni az Istenországa és dicsősége terjesztéséhez.

Támadjon fel tehát új életre valóságos meggyőződésünk alvó öntudata és keresztény hivatásunk és lelkesedésünk kialudt szent tüze, hogy méltók lehessünk a haladás és béke áldásaira, melyeket a feltámadás szent ünnepe hozott meg nekünk.

Támadjunk fel mindnyájan újabb reményekre és egy boldogabb jövőre!
Felix Alleluja!

Schultz Károly.

Somogy megyéből Baranya megyének.*)

A pécsi allandó színház.

(R.) Nagyon régi dolog. Percel, a volt főispán félig ehbe örögedett bele! Hallotta a sok jalkiáltást, a civilisztó és magyar nyelv sóhaj-tásait: „csak egy igét a halatort jelentő deszkáról, egy magyar szót itt a határszélén.“ De hát egy követ sem segíthetett letenni, leköszönt és Pécs városa megválasztotta képviselőjének.

*) Somogy vármegye egy kiváló egyéniségétől kapjuk e közleményt, melyet készséggel ismertünk meg olvasóinkkal, mint annak jelet, hogy mily figyelemmel kísérik a szomszédban kulturális mozgalmainkat és minő itéletet alkotnak felőlök magunknak E közlemény írója távol él tőlünk és így itelele tárgyilagos, elfogulatlan, mi annak becsét csak fokozza, úgy azon igérete is mit örömmel jellehetünk, hogy a jövőben is többször fel fogja keresni becses közleményeivel lapunkat. A szerk.)

Azóta a nagy kérdés nem vétetett le a napirendről; sőt a város és vidék több neves egyéne, maga a főispán, az új korszak embere odaállt apostolként az ügy élére s nem csak hirdetik az igét, de az áldozatokat is meghozzák.

Mi szeretjük Baranya vármegyét. Szomszédunk, testvérünk. A határszél nem választja el Somogy és Baranya vármegye lakosságát, sőt testvéri és hazaszeretben egyek. Szenvedése fáj nekünk, emelkedése nagy örömmünk. Midőn kiállításra sikerült, szívünk együtt dobogott azokéval, kik dicsőségét megszerezték.

Azonban Baranya vármegyének — fájdalom — van egy nagy hátránya. Az emelkedés, a fejlődésnek nem teheti meg mind azt, a mit akar.

S miért?

Mert nagy birtokosai, kik mértföldeket bírnak Kanaánjából, többnyire tával vannak, csak akkor jönnek haza, ha snef vagy szarvasra kell vadászni. Nem ismerik állását; nem tudják mi kell neki? S ha valami kell, míg a sohaj odaér hozzájuk, addig „eloszlik mint a buborék, s marad mi volt, a pusztá lég.“ . . .

Tehát a nagy birtok nem áldozik ugy Baranya vármegye intézetei, haladásának — tiszteltet a pár kivételnek — az új institúcióknak, mint kellene!! Pedig a nagy birtokkal nagy jogok és nagy köteleességek is járnak.

A kis birtok nagy részben tehetetlen sok terhe miatt, s még is meghozza áldozatát, egy nagy lelkes csoport.

S az értelmiség? néhány nagy bérlő? A székváros „kaputja?“

Ezek a zászlóvivők.

Kardos Kálmán főispán, Krasznay Mihály, Nádosy Kálmán, Szilly László, Siskovich Tamás, Jeszenszky Ferenc, Simonfay János, Brázy Kálmán s még néhány lelkes egyén fent állnak a vigyázótoronyban, hogy lássák Baranyavármegye lelkesedésének pástortüzét; alant pedig óriás tömegek azt bámulják télenül, hogy az a néhány lelkes toronyőr ugyan mit jósol a csillagokból?!

A helyi journalistika meggyújtja az őrtüzeket, s mellettük virraszt éjjel-nappal. Kötelességüket híven teljesítik. Övéké a toll és betű, s ezen nagy hatalmak sok műremek adtak már a világnak.

Baranya megye néhány kiváló egyénének köszönhető tehát, ha állandó színháza lesz Pécsnek, mert a kivitel az ő vállalkra nehezedik;

mese erdő irtása és csodaszántása, a mely ugyan még egy pár ide tartozó mesében előfordul, tulajdonképp egy más thema kiegészítő részét képezi, t. i. Jason-formát.)

Igen gyakori egy másik feladat is, t. i. az alvilágba utazás, a mely már az Apulejus változatában is megvan s a földkerekség számos és legkülönbözőbb fajú népénél feltűnő, még a részletekre is kiterjedt hasonlóságokkal ismétlődik.

Az első motívum második változatában, a hol a hős szörnyalakja a leánya visszautasítása miatt bosszús varázslónő átkának tulajdonítandó, ehhez képest a megoldás is eltér kissé, a menyinyiben itt a hősöd ép az nap ér hosszú viszon-tagságos útja céljához, a mikor elvált férjének ama bosszorkány leányával mégis csak meg kellene esküdnie. Itt aztán rendesen maga a férj segíti nejét a lehetetleneknek látszó követelmények teljesítésében s szerelmük ádáz ellenének a megkínzott nő vesztét tervező árnyája épen az irigy bajszerző saját leányának romlására út ki.

II. 1. A bevezetés egy második törzsalakjának tekinthető azon alapszméjük szerint szintén idesorolandó mesék első része, a melyekben a szörny egy uton lévő atyát valami nagy hinárból kimentvén, e jöttének jutalma fejében azt követeli az atyától, hogy legifjabb és legzebb leányát adja neki feleségül. Igen sokszor a leány vakmerő kívánsága sodorja az apát a kelepecébe, a melyből való kimenekülésének árát persze

épen a nagyravagyó vagy lehetetlen után sovárgó gyermek adja meg.

2. a) Miután a végül mégis csak a szörnyből erőltetett leány mint annak neje kiállja a rárótt próbát;

b) vagy annak ki nem állása esetén bánatával jóvá teszi elkövetett hibáját, az elvár-zolt férj visszanyeri ember alakját s boldogul él hi nevével.

Aki már most el akarná velünk hitetni, hogy a népmesék valóban csupa mythikus elemekből, a vándorlás kizárása — vagy csak egyes kivételes esetekre szorításával, egymástól függetlenül rendezkedtek 20 és több népnel 100 meg 100 esetekben majdnem ugyanazon dispositóival bír elbeszélésekké, annak először is be kellene bizonyítania azt, hogy pl. az imént taglalt mese még az árja törzsenek őshazájából való kivándor-lásával egyidőben került el mindama helyekre, ahol felleltünk sikerült s ott azóta hűségesen szájról szájra adott, de mindig ama helyre korlátozt hágyomány utján származott le egészen a mai vagy az illető napig, a melyen feljegyezték. Másodsor rendre ki kellene mutatnia a sokat emlegetett mythoszi elemeket, a melyeket mi sehogysem vagyunk képesek akár ezen, akár más mesében egy szerencsés találékonysággal felfedezni, mint azt a hasonlító mythologia jelesei, az igaz, hogy csupán a saját külön gyönyörűségekre egy pár esetben már meg is tették anélkül, hogy az ál-

taluk [mythologiai vonatkozásuaknak tekintett részletek valóban ilyen voltáról az óvatosabb bírálatot megdudták volna győzni. Harmadszor pedig meg kellene tenniük azt, a mi teljes képtelenség, t. i. meg kellene cáfolniok a mesék vándorlása mellett kétségbevonhatatlanul bizonyító tények ama sokaságát, a melyek közül ezuttal csak két, egyéb tekintetben is jellemző és tanul-ságos példát kívánok idézni.

Lönnrot, a Kalevala halhatatlan följegyzője, a következőket írja 1853-ben Schiefnernek: Midőn egy izben eszembe jutott egy finn halászló megkérdeni, vajjon hol tanulta azt a sok szép mesét, a mit tőle j halottam, így felelt: Több éven át felváltva majd norvég, majd orosz halászárkákon szolgáltam, s keresztül-kasul jártam velők a jegestengeren. Valahányszor a vihar a balásztóló feltartóztatott bennünket, mesemondással lőtőlők j időnkent. Igaz, hogy nem egyszer több mint egy szó, sőt hosszabb részletek is érthetetlenek maradtak előttem az orosz és norvég mesélők elbeszéléseiben; az ilyeket aztán saját találmányu vagy más mesékből átvett toldalékokkal egészítettem ki, mikor hazatérve a hallottakat továbbadtam. (Erman Archiv für wissenschaftliche Kunde von Russland XXII, 614.) Ebből először is láthatjuk, mint cserélők ki a lehető legegyszerűbb és legtermészetesb módon oly különböző származásu és nyelvű népek is, mint a Finnek, norvégok és oroszok mesekiu-

aztán az oltárra áldozóknak. A nagy tömeg — mint rendezen — ha majd megjelenik az éjszakai fény, leborul előtte és imádkozik.

Az ajánlatot kívül, mit a város maga tett, gyűjtőleveket bocsátottak szét a megye területén s egy több tartott ülésén a bizottság jelenté az eddigi a lakozások eredményét, mely kitesz 10 ezer frtot. — Schlauch és Höfler ivén magán 1200 frt gyűlt össze.

De ez még mind kevés, Gondolkodtak azonban a megye ügyeinek intézői arról, hogy ha adakozások útján be nem folyik a kívánt összeg, pótdadót vetnek ki 3% -ot.

Elsőzör appellálnak a kultúra, a magyar nyelv ügyében a hazaszeretet és áldozatkészségre, s ha ezekkel nem érnek célzt, csak akkor jön a pótdadó!

S ez igen jól van így.

Ha lelkesedés teremti a muzsák, a művészet csarnokát, sokkal nagyobb helyet foglal el a cultura történetében, mintha ugy kell kivetni adóiban.

Dobolni lehet adót — bár ez sem megnyugtató — állami czélokra; de e középületek a művészet csarnokai csak akkor ragyognak hosszú időközön át, ha azokat a lelkesedés és szeretet emelték!

Többé semmi kétség tehát, hogy a testvér Baranya megye székvárosának lesz állandó szín háza.

Az apostolok járják a megyét, áldoznak, gyűjtenek s a biblia régi apostolainak nagy emléke, igéi verőfényével hintik el egy a gazdagok palotáit, mint a szegény vaskokat, melynek ragyogása azt jelenti, hogy a nemzet meivélőse, nyelve legelső szentségek, melyek előtt egyformán kell áldozni, meghajolni gazdagnak, szegénynek.

Legyen áldás Baranya vármegye munkáján.

A magyar színpad száz év előtti küzdelmei.

Dr. Gerecz Péternek a színház javára rendezett felolvasó ciklust bezáró beszédéből.

Még csak három év múlva: 1892-ben lesz 100 éve, hogy a legelső magyar színtársulat valami Unwerth nevű német grófnak, a budai

németzínház bérlőjének, igazán unwerth személyével folytatott kínos harcza után a legelső magyar színlelőadót a budai hídfő fabódájában megtarthatta. Kelemen Lászlónak a legelső magyar színtársulat és színészek mártírja tette lehetővé a magyar színtűgy meggyökerezését, mert ez a rendkívüli lelki erővel magáldott, előkelő, vagyonos születésű és szép képzettségű fiatal embernek vagyonát, sőt szerelmét és előkelő születésű menyasszonyát s ráadásul egész életét kellett arra a harcra áldoznia, mely megteremtő a legelső magyar színházat, ha mindjárt csak ideiglenesen is!

Nem is hittek akkor ennek lehetőségében; a kik kívánták is a magyar színtészetet, azt hiték hogy a magyar ilyesmire nem alkalmas.

De a mi fő! Nem volt nálunk akkor az efféle pént! Az Eszterházyak, Erdődyek s a Rádayak ezeket költötték az olasz, angol és német énekes és játékos társulatokra, s a német állandó színházra és színészekre.

De ki tett volna előtét a magyar ügy érdekében!? Mikor a bécsi udvar 1761-ben megunt már az udvari színház költségeit, egyik Eszterházyra birta az igazgatást, a ki az utánkevetéző igazgatóval együtt roppant összegeket áldozott az idegen isten oltárára, csupán csak azért a néhány évi üres czímért! Mikor Eszterházy vagyonilag kimerült, Koháry grófra esett az udvar kegyes tekintete. Ő lett a bécsi udvari színház intendantja; de ő már csak 60.000 forintot pazarolt el e célra. Az egyik Ráday azonban e minőségben ismét teljes vagyonát a bécsi színészet Molochjának áldozta.

De itthon?! Itthon e célra még krajczárok se jutottak, s később is mikor 1792-ben Budán és Pesten a rendek között 2000 frt a magyar színház csarnokának, a budai hídfő fabódának kitarozására összegyűlt és hamar el is fogyott: a magyar színpad diszleteinek beszerzésére onnan jött az első segély, a honnan mi pécsiiek elszoktunk e czímen várni valamit: A legelső magyar színpad diszleteire az első és egyedüli 600 frtot nem kisebb személy adományozta: mint Magyarország hercege primása gróf Batthyányi József!

Pedig ne higyük ám hogy nem voltak akkor is a kik a színházat erkölcselleni intézménynek tartották! Sőt csak akkor volt ez igazán sokak szemében hitvány komédia, és a ledérség tanya.

Hiszen még 1790-ben, Kolozsvárt egy előkelő nő, hogy a közönség meg ne botránkozzék, csak férfi ruhában mert fellépni! Régebben a női szerepeket egyáltalán fiatal emberek, vagy

gyermek ifjak adták S nem is lehet tagadni, hogy a nők színpadra lépése óta rendkívül sokat nyert ugyan a színtészet előadás valószínűség és realis szemléletesség tekintetében; de majd nemiek annyit veszített erkölcsi hírnevében is. Mert mi tagadás banna: a színészek magán élete kválit régebben, nem miaden alapánkül esett kifogás alá. De ne feledjük, Uraim, hogy az anyagi nyomor nem csak a ruhát, de bizony sokszor az ember erkölcsét jellemét is megtépdeli!

A színháznak ugynevezett erkölcselleni voltát régebben sokkal jobban érezték mint ma s a színészek életére nézve határozottan több ok is volt erre, mint ma! Hogy van még is, hogy egy Kuzinecy Ferenc, Ráday Pál, Ráth Mátyas a legelső hírlapíró, Kármán József Döbrentay Gábor, Schedius, Kulcsár, a két Kisfaludy sőt néhány megye is, egyzöval a szellemi aristokratia színe java mindent elkövetett a színtűgy fejlesztése érdekében!

Bizony e halhatatlan érdemű kis sereget minden egyébbel valóldolható mint erkölcsi érzék hiányával!

Mi tehát e csapat buzgólkodásának titkos rugója?

Semmi más, uraim, mint az, hogy ék abban a rongyos, üldözött kis csapatban, mely a városok korcsmai és fészereiben magyar játékokat adott elő: a nemzetiség apostolait látták! S higyjék el Uraim, nem ok nélkül! A színtűgy a nemzetiség palladiuma volt mintig, minden nemzetnél, még ha nemis szorult a nemzet kizáróan annak védelmére!

Könnyű 40 milliónyi németnek, a 37 milliónyi franciának, és a 200 millió embertől megértett angolnak a színházat kizáróan mint műintézetet tekinteni! Pedig nem tekintni ám kizáróan annak egyik se! Higyjék el Uraim! Ők a kiknek nemzetiségét semmi sem veszélyeztetni többé, ők sokkal nagyobb tiszszel ápolják a nemzetiségi eszmét épen a színpad útján is, mint mi maroknyi magyarok!

Hiszen mi evkor már oda jutottunk volt ezelőtt mint egy 100—150 évvel, hogy egy magyar gróf is indigálódva írta egy leveleiben, mikor arról volt szó hogy tud e gyermeke magyarul: hogy hiszen csak nem nevelem fiaimat szolgábiróknak!? S mikor a német költő Herder kiadta a jelszót, hogy a magyarok a szlávokba olvadva, nem sokára elnyésznek, már magyar ember is akadt, egy bizonyos Berzeviczy ki gúnyosan hirdette világ-szerte, hogy a magyarság elenyészése csak idő-kérdés, mert hiszen Magyarországon magyarul már csak a kocsisok beszélnek!

És hogy ez a nemzet ma, mint egy phönix hamvaiból kikelve, az europai nemzet családban díszes állását ismét elfoglalta: higyjék el Uraim ebben a nemzetiség ápolóinak a nemzeti nyelv és kultura terjesztőinek, azoknak a megvetett rongyos színészeknek van legalább is annyi érdemük mint a diplomatáknak, s a szuronyoknak! Mert ne higyük hogy Europa minket egy pillanatra is becsulni tudna, ha nem ragaszkodunk vala azzal a szívós kitartással nemzetiségünk szent ügyéhez, melyet pl. kifejtett most 100 éve az a kis csapat, mely a magyar színpadot megteremtette.

Ma tehát már hála Istennek nincs szükség rá hogy nemzetiségünket még olyan eszközökkel is erősítsessük mint a színtészet, a mely ellen elvgre is az elfajulás válja hozható fel.

Nem úgy van Uraim! Mi, e maroknyi magyar nép mi már hála Istennek még felsőbb köreinkben s szolgáuljuk ugyan nyelvünket, s ma már nem csak a kocsisok, de még felsőes urak a király is magyarul beszél, nem úgy mint száz évvel ezelőtt: de azért higyjék el, a színtűgy még ma is, sőt még sok száz év múlva is tisztán a magyar nyelv terjesztésének egyik legfőbb, egyik leghatalmasabb eszköze lesz, nem csak Budapestben, de még Kolozsvárt, Szegeden vagy Debreczenben is: ne szűgyeljük tehát beismerni, hogy annál inkább Pécs városában!

A mi pedig a mai színház ellen felhozott téltéség vádjait illeti: röviden csak azt vagyok bátor megjegyezni, hogy a mily en a közönség, olyan a színház. Ha a színpad roat, a közönség is rontja a színpadot. De a színpad és közönség felelőletése, hogy melyik az erkölcsi, melyik az erkölcselleni; csak máldó vitára vezetne. De anyai áll, hogy nem minden színmű, nem minden operette, sőt nem minden színpad se erkölcsellen. Legyen tehát a közönségnek elsőzör elég finom izlése, hogy ne

csöket; másodszer pedig érdekes világot vet a derék halász naiv vallomása a népmesesi részletek sokszor igazán meglepő kombinációinak egyik leggyakoribb, de különösen a szellemes magyaránatokkal vesződő mythologusok részéről még igen kevés figyelmre méltottat közvetítőjére, a nem értett vagy félreértett részletek önkényeszerű pótlás — máskor meg st reotyp helyekkel való kitoldozására. — De lássuk a másik példát. Maspéro párizsi egyetemi-tanárnak az egyiptomi régiségek egyik legalaposabb kutatójának, a ki egyéb nagyfontosságú tudományos munkái mellett egy remek kis meséskönyvecskét is adott ki, midőn az ósrégi Egyiptomnak a mumiák mellől napvilágra hozott mulatást olvasmányát francia fordításának a művelt világ közkinésére tette. — Maspéronak mondom egy szép napon azt írja (1885 február havában) egy Luxorban lakó europai ismerőse, hogy az említett hely melletti Neggadéh faluban a Rhamsinit-mesének egy a nép száján élő, tehát folytonos szájhagyomány útján leszármazott változatát hallotta. Gondolhatjuk a derék tudós örömet és lázas igyekezetét, a melylyel a jelzett változat megkerítésén dolgozik. Fáradságot, utánjárás, irkálást nem kímélve, végrevághásra sikerül is a neggadéhi francia ügyvivő, Ibrahim Badir útján ennek 14 éves fiacskájával feljegyeztetni a szabánlévő változatot. De mit látunk, ha ezen a Journal Asiatique 8 sorozatának VI. kötetében 149 s köv. lapjain le is nyomtatott szöveget a Herodot elbeszéléseivel összehasonlítjuk? Azt, a mit már Maspéro is rögtön észrevett, mikor a népies versio fölötti örömeinek a hidegebb kritika előtt hamar szétfoszló képrizátát a prózai valósággal volt kénytelen felváltani: t. i. hogy az állítólag folytonos szájhagyomány révén a

Pharák korából] egész a mai fellahkra leszállt mese tulajdonképp nem egyéb mint épen a Maspéro francia fordítása által közvetített jó öreg Herodot elbeszélése, a mely a francia tudós egy Egyiptomban megtelepedett europai ismerőse által került a nép szájára alig két-három évvel ezelőtt, hogy Maspéro kerülő uton feljőla ismét tudomásá vett. A híres egyptológus ugyanis a pyramisok honában járván valami Olaszalchi nevezetű olasz iskolamesternek jó szolgálataírt való elismerése jelszó ezekben közt már említett egyiptomi me-ének egy példílvát is olaajándékozta. Az olasz tanító, ki majd Erment, majd Gurneh, majd egyéb falvakban oktattgatta éveken át az arab és fellah gyareketek, ezek mulattatására el szokta nekik meséltetni a francia tudós könyvéből eltanult meséket. A fiúk aztán tovább adják a hallottakat, a melyek csakhamar a karavánvezetők s kávéházi-mesélők közkinésévé lesznek s ezzel egész Egyiptomban, sőt még jóval távolabbi vidékeken is elterjednek. Így került a mese a Luxor melletti Neggadéh-be is innen pedig vissza Párizsba, a honnan ezuttal egy hollandi merített papírosan remekül kiállított kis könyvecskében vándorlására kiindult volt. Így és még egyéb, nagyon természetesen utak- és módokon terjednek a mesék számunk között egy néptől a másikhoz, sőt egy világ részről a másikra; mert az emberi szellem természeténél közt alig van korlátoltabb valami a gyarmeteg képzetet ez örökös szülőtteinél, a melyk már évezredek előtt gyönyörködtették az emberiséget s cseréforgalomban jártak keltek a Nilustól a Gangesig és vissza, — úgy a mint ma is folyton vándorolnak és költözömbé járnak a föld minden nyelvé, fajtájú és színe népei közt.

(Folyt. köv)

gyönyörködjék abban a mi nem igazán művészi, s akkor a selejtesség vérszegénységben hal el.

A színpad mint a muzsák hajléka, nem prédikálószék, nem is iskola. Annak célja nem az, hogy a morál dogmáit mint dogmákat predikálja: De a n n á l k e v e s s b b é k ö z ö s s é g e s m u l a t ó h e l y.

A színház a művészet temploma, hová azért járunk, hogy az egyén küzdelme az emberi akarat harcát lássuk tiszta, hamisítatlan s mégis művészi alakjában, olyan alakban, mely megragadja lelkünket, s a köznapiság sorából kiemel.

Azért járunk e templomba, hogy ott az életnek ezer érdekétől megvesztegetett és saját korlátoltságunk által hamisított színben látott küzdelmeit, tiszta tükörben szemlélhessük. Azért járunk e templomba mert ott a művészet, majd a gúny ostromával, majd a fenségség jellemek tükre alatt tartva élnek, nemesebb mielőttünk emlékeztet s megadja akaratunkat a legnemesebb és a legszentebb célokért való küzdelmre is!

Ez a színház a nagyvilágra, a valódi művelt nagy világra nézve!

De nekünk magyarokra nézve mint mondám, ezenkívül még a nemzetiség temploma is, nyelvünk terjesztője és ápolója, a mi nem jelent kevesebbet, mint azt, hogy a színpad nemzetiségünk létkérdéseit támogatja még ott is, a hol tán mint Pécsért hála istennek már semmi okunk a nyelv védelme és terjesztésére különös eszközökhöz nyulni.

Körülbelül így érzünk és gondolkozunk mi, kik bátrak voltunk Önöket e helyre hívni és szerény felolvasásaink ürügye alatt a pécsi színház érdekében külön is megadósztatni; stb.

H I R E K.

Boldki ünnepek. Tisztelt előfizetőinknek, munkatársainknak és lapunk barátainak boldog húsvéti ünnepek kívánunk.

Városi közgyűlés. A hétfői közgyűlés több tekintetben nevezetes volt. Üdvös határozatok hoztak, melyek közül legkiválóbb, hogy a **v i z v e z e t é k l é t e s i t é s é n e k s ű r g ö s s é g e** (Litke József felszólalására) kimondatott, úgy szintén az is, hogy közevet-ügyünk javításának szükségessége általánosan elismertetett és hisztek is, hogy e téren a leg-**rövidebb idő alatt** megtétnak az oly rég óhajtott reformra vezető lépések. Kiváló fontosságot adott a közgyűlésnek **B o l g á r K á l m á n** egy felszólalása, ki a falusi borvám jogra vonatkozó tanácsai jelentés kapcsán, mely e 8 - 9000

frtyi borvám-jövedelem megtarthatása illetőleg recompenzáció céljából fölróliról indítványozott a kormányhoz és ez el fogadtatott) szóba hozta a múlt pénteken közös hatsergebli katonák által elkövetett borcempészést, a mikor is a vámőröket kijátszó katonákat a rendőrök feltartóztatván, ezen törvényes eljárásukba Kirchmayer közös hadsergebli karhatalommal fenyegetőve a katonákat saját felelősségére szabadon bocsátatta, mely alkalommal a főhadnagy a rendőrkapitányról állítólag tiszteletlenül nyilatkozott. Ez esetre vonatkozólag Bolgár interpellálta a rendőrkapitányt

illetőleg a polgármestert, hogy e vizsgálás szigorú megtorlására és a város méltóságának megóvására minő lépéseket tettek; mire a polgármester (a rendőrkapitány nem lévén jelen) eladta, hogy az eset megtörténte után Kirchmayer főhadnagy megjelent előtte és tanuk előtt tiszti szavával bizonyította, hogy a neki tulajdonított sértő szavakat a rendőrkapitányra nem mondta, miről jegyzőkönyv vétetett föl. A polgármester azonban ezzel nem elégedvén meg a rendőrkapitányt az állomásparancsnokhoz for-

dult, ki az orvoslást megígérte, mire bizony lehet számítani. Megjegyezve még, hogy a borcempészést elkövetett huzsárok nem voltak beszámítható állapotban. a választ tudomásul vétetett. — Ép ily sorsra jutott Kisasszony József interpellációja a sikasztással vádolt majos hajdura vonatkozólag. A polgármester eladva, hogy ez ügyben vizsgálat ejtetett meg, melyből kitént, hogy sikkasztás nem fog fen, hanem csak igen jelentéktelen összegre rugó tévedés és az sem a hajdu hibájából, mi tudomásul is vétetett azon kívánattal; hogy ez ügy a közgyűlés elé terjesztessék — A jövő közgyűlés határideje május 27-ikére tűzetett ki, — Bányatelepi alkaptányvá egyhangulag Lutz István rendőrségi fogalmazó, kinek ügybuzgósága és képessége általános ismeretes, helyére pedig R e e h György t. aljegyző választatott meg szentén egyhangulag. — A belügyminister rendelete, mely a városi nyugdíj élvezését 40 évi szolgálathoz akarja kötni, kiadatot a jogügyi bizottságnak. A közgyűlés többi tárgyait az alábbiakban ismertetjük:

A vízvezeték ügyével benatván foglalkozott a hétfői közgyűlés, betérjesztvén erre vonatkozólag a vízvezetési szakbizottság, a műszaki bizottság jelentése, a városi főmérnök külön véleménye és a tanács előterjesztése. Beérkezett 4 terv. Az első Schwarw báróé **400 000** illetőleg a nyilvános kuttakkal és a jelenlegi vízvezetékkel bíró házakkal való kapcsolat költségével **422000** frt költségvetéssel: a 2-ik Zellerin Mátvástól **304224** frt **40** kr. a 3-ik szintén Zellerintől **285,483** frt **40** kr. és a negyedik Knuth Károlytól **285,644** frt **40** kr. költségtervezettel. A jelentések alapján határozatott, hogy a már benyújtott ajánlatok fenntartása mellett úgy báró Schwarw Károly, mint Zellerin Mátvás és Knuth Károly vállalkozók, miután a helyi szakértő bizottság mind a 3 vállalkozó terveire vonatkozólag változtatásokat kíván, fölkéréndők, hogy e kívánalmak figyelembe vételével munkálataikat dolgozzák át és azokat részletes költségvetés és szabotott árelemzésre képesen pótajánlataikkal f. évi augusztus hó elsejéig beazólag a városhoz benyujtsák, mikor is azok a helyi szakértők által a n n á l t á r g y a l a n d ó k; a fent említett szakértői, műszaki és főmérnöki jelentések pedig egész terjedelmükben ki fognak nyomtatni.

A Litke-féle laktanya bérlete f. évi szeptember hó 30-án lejárván, s miután arra a városnak továbbra is mulhatatlanul szüksége van, az eddigi bérleti szerződés — a közgyűlés hozzájárulásával — bizonytalan időre — egy évi kölcsönös felmondási jog kikötése mellett — meghosszabbított.

A Farkas-féle ösztöndíj (hazafias szellemben működő tanítónak) az idén a bányatelepi iskola tanítójának: Wieser Endrének ítéltegett oda.

A sirboltok és sírok árai legújában a következők: szállítottak le, illetőleg állapítottak meg: Egyes sirbolt 30 frt, kettes sb. 45 frt, hármas sb. 60 frt. 1. osztályi sírhely, 10 frt. 11. oszt. 5 frt. III. oszt. 2 frt 50 kr. IV. oszt. 1 frt, gyermek-sírhely 1 frt és 50 kr. Az ingyenes sírok az 1 frtos sorban fognak kijelölteni.

Nyugalmasztás. Kelemen Katalin közszégi tanítónő a hétfői közgyűlés határozatával végleg nyugalmasztott.

Az igazságügyi palota hivatalos átadása jövő szerdán azaz f. hó 24-én fog végbemenni az államörnökség, a törvényszék, ügyvédi kamara és az irtalmas szerzet küldötteinnek jelenlétében.

Köszönetnyilvánítás. A pécsi színház javára tartott felolvasások rendezői ezúton is hála köszönetet mondanak a pécsi Jótékony Nőegylet t. Elnökségének azért a kiváló előzőkenység és szivességért, melylyel a Kisdudóvó nagyertermé a felolvasásokra díjlatlanul átengedte; továbbá dr. Szemak Antalné önanys. és Katona Sarolta k. a.-nak. kik a pénztár kezelésére kiváló szívességgel önként vállalkoztak. Köszönetet mondunk továbbá Dischka Gy. igazgató ur és Ko-

háris K. ur telephon-teleptulajdonosnak, kik a kísérletező előadások előkészítésére több napi fáradságos munkájukat szentelték, s végre Irinyi S. és Kiss József t. uraknak díjlatlanul készített szép rajzaik és vázlateikért. Lehetetlen hálával megem említenünk a pécsi gázgyár igazgatóságának nagy lelkiességét, melylyel az összes felolvasásoknál elfogyasztott gáztért csupán 11 frt 59 krt volt szives felszámítani s a jövedelmet ezzel is jelentékenyen gyarapítani

A f e l o l v a s ó k .

Számadás. A pécsi nemzeti színház alap javára Gerece P. dr. Maksay Zsigmond, Loewy L. dr. Kosztka György, Hékingér István, Katona L. dr. és Szemak A. dr. realiskolai tanárok által f. évi február 17-én. 24-én, március 11. 17. 24, 31-én, ápril 7. és 14-én tartott felolvasások bevételei és kiadásairól. **B e v é t e l e k :** 3 frtos állandó jegyekből bejött összesen: 171 frt. Ötvenkrajcáros napi jegyekből bejött összesen: 149 frt. Husz krajcáros tanulójegyekből bejött összesen 79 frt 20 kr. Husz krajcáros akadémiai jegyekből 3 frt 20 kr. Felülfizettek: Domján W. 3 frt 65 kr., Bolgár K. 3 frt 50 kr., Feiler M. 3 frt 45 kr., Erreth A. 3 frt Lenkey L. 3 frt, Stern K. 1 frt 20 kr., Pintér J. 1 frt 20 kr., Keserics ügyvéd 50 kr., N. N. 50 kr., N. N., 50 krajcár. Összesen 20 forint 05 krajcár. — Gerece Péter dr. felolvasásának eladott példányaiból 5.50, Loewy L. felolvasásának eladott példányaiból 5.—, Kosztka Gy. felolvasásának eladott példányaiból 7.—, Összes bevétel 439 frt 95 kr. Kiadások: Nyomatványok és szétküldés, kiragasztás 55 frt 45 kr. Lágyszeg gyertyavilágítás, fűtés 18 frt 09 kr. Fizikai előadás költség számlája 18 frt 74 kr. Vegytani előadás számlája 4 frt 69 kr. A rajzok papíranyaga 11 frt 65 kr. Novtárszky kertész számlája 10 frt 50 kr. Szolgáknak 19 frt 80 kr. Összesen 138 frt 92 kr. Azaz egyszáz harmizegyezer frt 92 kr. Levonva a kiadást a b. vételeiből marad a színház alap javára: 301 frt 03 kr. az az háromszázegy frt és 03 kr. Ebből 200 frtot f. hó 4-én 101 frt 03 krt. pedig mai napon adunk át Pécs sz. k. város pénztárának — Pécs 1889. ápril 18. A felolvasók nevében Dr. Gerece Péter.

Lapunk mai számához mellékelve veszik olva ónk az első pécsi munkás és betegsegélyező egylet felhívását. E jótékony egylet melynek ügyállásáról többször tettünk említést, a múlt évben 5367 frt 97 kr. az utolsó 14 év alatt pedig nem kevesebbet, mint 40809 frt 83 kr. segélyben részesíté tagjait, teljesen saját erejéből. Most a nagy közönséghez fordul és különösen a munkaadó gazdákhöz pártolást. Kérelme bizonyára meghallgatásra fog találni. A felhívást melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Fürdő renoválás. Az Engel-fürdő kezelősége a közönség igényeinek kielégítésére nagymérvű újítás alá vette a régi fürdőt; megnagyobbított a hideg medencé, úgy a meleg is; berendeztetett 2 gőzkamra; a kádfürdők remek majolika mű a Zsolnay-gyárból. A renoválás nagy előnyére vált a fürdőnek, mely vasárnap adatik át újból a közhasználatnak.

Somogyi Károly színtársulata a hét folyamán Honti Mari és Szilassy Irén kivételével, ki meghülés következtében kissé gyöngéledik, városunkba érkezett. A társulat jeles erővel rendelkezik és így élvezetes estékre van kilátásunk. Az első előadás vasárnap lesz.

A pécs-baranyai történelmi, régészeti és néprajzi társulat alapszabály tervezete elkészült. Jeszenszky Ferenc kir. tanácsos elnök a szervező bizottságot kedden d. u. 5 és fél órára értekezletre hívta össze a nemz. kaszinó zongora termébe. Az értekezlet tárgya az alapszabálytervezet megvitatása. Az értekezlet iránt városszerte nagy az érdeklődés.

Az athleta-club esütőtörökön tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy a színház-bizottság által rendezendő tavaszi népnünnepelepen önállóan részt fog venni.

Az utolsó felolvasás melyet dr. Szemak Antal vasárnap a vulkánokról és a föld rengésről tartott városunk legelőkelőbb körével töltte meg a nögyelet nagyertermét. Ott volt Kardosk. főispán, Aidinger polgármester is. A felolvasó érces hangon előadott és rajzokkal kísért előadása egy teljes órán át lekötötte a hallgatóság figyelmét. Ezután Gerece Péter dr. lépett az emelvényre s alkalmi beszédben megköszönte a közönség figyelmét melylyel az felolvasásokat kísérte s végül megemlíti a bruttó bevétel összegét. Gerece érdekes adatok felsorolásával vázolta a magyar színpad

100 év előtti küzdelmeit s a mai színpad ellen felhozható vádokra is néhány megjegyzést tett. Különböző beszédének közérdeklő részét lapunk más helyén közöljük. Végül Ráth Mátyás ker. kamarai elnök meleg szavakban mondott köszönetet a felolvasóknak a közönség nevében. Az egész közönség s a szülők köszönettel adóznak-nyomd- a felolvasó uraknak a nemes előiránti tekintetből, a melynek javára felolvasásaikat tartották, harem azért is mert a pécsi reáliskola tanári kara ismételten fényes tanubizonyoságot adta magas tudományos képzettségének s a különben már eddig is jóhírben álló intézet tekintélyét kiváló mértékben emelték. Szavait a közönség meg éljentezte.

Vasuti ármérés-kelés. Az idej husvéti ünnepek alkalmából a budapest-pécsi és pécsi barcsi vasut vonalainak valamennyi állomásairól és a máhás-pécsi vasut Villány Állomásáról Budapestre utazók számára a f. évi április hó 20-án Budapest felé közlekedő vonatokhoz 50% mérés-keléssel és 10 napi árványval megettérít jecvek adatnak ki a II és III. kocsiosztályban. Ezen jegyek f. é. április 12-13-i bezárólag 29-ig visszautazásra igénybe vehetők.

A szállás gazdák figyelmébe ajánlani vagyunk bátrak azon értesítéinket, hogy a pécsi szállás-gazdák egyesületénél oltásra való 300 drb Vitis Solonis. 120 drb. direct termő York Madeira és 30 drb. direct termő Jaques amerikai gyökeres szállás-gazdák eladó darabja 5 kr. A venni akarók forduljanak az egyesületi alelnök Németh József ügyvéd urhoz Apáca utca 6. sz. a

Halálozás. Kaufér Dávid, a siklói községségi segélyező egyesület könyvelője meghalt 17-én Nyugodók házában.

Meghívás. Az I. sz. magyar házi szármány-sokat tanvérszt és madarakat védőegylet" f. é. április hó 27-én este 8 órakor a „Scholcfele sör-sarnok" nagy termében közgyűlést tart, melyre a tagok ezenel tisztelettel meghívattak. Megjegyzendő, hogy a közgyűlés a megjelént tagok számának tekintetbe vétele nélkül végérvényes határozatot hoz. Az elnökség.

Maga a nehezen emészthető el-daleknek mérsékelt élvezete is, gyakran különféle gromorbetegségeket von maga után, a melyek kezdetben csak a gromor tájéka körüli érezhető nyomásból, majd gyakori fűbőfő-géből, hányásból stb. lesznek felismerhetők. Mind ezen betegségek ellen a legbiztos és egyenlő hatású a Dr. Rósa-féle „Glethalsan, Fragner B. gyógy-szertárából Prága 205—III. Kapható ezenkívül majdnem minden gyógyszer-tárában.

A nép szűkségletét csak olyan szer elégíti ki, amely nem csupán olcsóságánál fogva a kevésbé vagy-nom által is megfizethető, de a mely alkalmaszabban egyszerű és világos hatásában pedig biztos s megbízható. Ilyen jórával s igaz népiesgyógy-szer a Brand Rich. gyógy-szer-zsír-főle svájci labdacok, a mely mint orvosság konstátva van, jótékony s egyenlő hatású mellett, hosszabb időn át is tartásán, minden legkisebb kellemetlenség s rossz következmények nélkül használható. Ezért a svájci labdacok nélkülözhetetlen házigyere mindazoknak a kik az emésztési zavarokból eredő, gyakran nagyon is súlyos elfajultat háibokban szenvednek. Épen magok az orvosok ajánlják ezt a szert, melyet mindenki olcsó áron házában tarthat a legmolegzebben Brand Rich. gyógy-szer-zsír-főle svájci labdacok a gyógyszer-tárában. 70 kr. egy dobozzal, kaphatók, gondosan meg kell figyeln a fehér keresztet vörös mezőben s a Rich. keresztnevet.

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

Hasden Julia.

„Tavaszi himbók" (Bourgeois d'Avril) címmel a napokban egy remek kiállítású kis könyv jött kezembbe: Párisban, Hachettenél megjelent francia nyelvű költeményei egy tizenkét éves korában elszenderült bűjos leányának, a ki a jelzeten kívül még vagy öt kőtre terjedő irodalmi hagyatékában maradó emléket állított e sorok élén olvasható nevének.

Felső himbó életét a halál fagyos hebeletől kioltva látni már magában véve is oly lesújtó hatású, hogy a kaján sors e kábitó csapása alatt szinte megrendül a világ böles kormányzatába vetett hit mindazokban, a kiknek szívét a vesztéség legközelebből érinti. Mennyivel sajjgőbb leend a fájdalom oly koporsóval szemben, a melynél a családtagokon kívül egy nemzet géniusza is megjelen, s a melyen a testvérüket gyászoló lilimok" mellett ott látjuk a muzsa babékoszoruját, harmatosan az emberszeretett angyalának könyveit.

Julius tizenhat lesz három éve, hogy az akkor még alig tizenhat esztendő leányban az ön magát föllümlő természet remekét azzal a habozó csodálattal szemléltem, a melyt a valóságnütnen, mert mindennapi tapasztalataink alacsony színén messze túlemelkedő jelenségek benünk

kelteti szoktak. Midőn az ősszel Hasden Julia hátrahagyott műveiből vett néhány szemelvény kíséretében balálról értesültem, nem valék — ép úgy a mint most sem vagyok — azon hangulathban, a mely a megindulás mélységét az elfogulatlan méltatás kellő nyugalomával párosítván, az elköltözöttől igaz képet tudott volna velem rajzoltatni.

Azóta e szép feladatra nálem sokkalta hivottabb író: A ngelo de Gubernatis gróf vállalkozott, a ki a „Bourgeois d'Avril"-hoz írt gyönyörű bevezetésben a legmolegzebb rokonérés szinte hangján s egészen a méltatott vonzó alak egyéniségéhez illő gyöngéd odaadás-sal szól a kinyitla előtt elhervadt hóvirágról.

Nemzetünk jeles barátjának s az egész világ szemelölését éber figyelemmel kísérő derék tudósnak a tárgya és szerzője tekintetéből egy-aránt érdekes dolgozatát irodalmunknak megnyerni óhajtván, Hasden kisasszony költeményeinek közvetlen hatása alatt azon kérészt intéztem De Gubernatis urhoz, engedje meg nővéremnek bevezetése magyarrá és németre való lefordítását, illetőleg átdolgozását. Levelemre postafordultával az alábbi választ kaptam az ép oly szellemes és tudományos, mint udvarias és kedves írótól:

Monsieur le Docteur Louis K a t o n a.

Pünfkirchen (Hongrie.)

Florence, 11. avril, 1889.

Cher et honoré Confrère,

Je suis très flatté de l'honneur que Mlle votre Soeur veut faire a mon humble Introduction sur Mlle Hasden. Il va sans dire que je l'autorise complètement a traduire, réduire, faire des extraits; ne s'agit-il pas de rendre bonneur a un petit génie? Non seulement j'autorise, mais je sais le plus grand gré a votre digne Soeur de s'associer a mon culte, et j'en remercie son frere qui me procure le moyen de le lui dire.

Agréez, aimable Confrère, l'expression de mes sentimens les plus distingués.

Tout dévoué

Angelo de Gubernatis.

Ézzel átadom a szót a fordítósnak:

„Egy angyal * * * * * röpült az égen át s csillag-ról csillagra lebbenne, minálgyikben szakított egy virágot.

Midőn az ekként gyűjtött égi virágokból koszoruját megfontá, leszállt a földre, hogy itt is szakítson egyet, aztán ismét visszatért menny-honába, eltűnven az ég azurjában.

A föld nyíló szépei látták a ragyogó angyalt, nem azonban a virágot, melyt az leszakítva magával vitt. Irigyen dugták össze illatos fejcsékéiket, általgatván, vajjon melyik testvérük a boldog kitüntettet?

Egy róza, szót a virágok királynéja.

Egy fehér lilium, vélekedék az ártatlanság jelképe

„Egy kéjes illatu narancsvirág, mondá a narancsa.

Szóba sem jöhet egyéb, mint az én fajom képviselője, vágott közbe egy öntudatos tulipán.

Még a máskor mindig szerény ibolya sem állhatá meg szó nélkül, mert neki is tetszett a gondolat, hogy az égben testvére lenne, a miért is szendőn suttogva magának tulajdonítá a dicsőséget.

Minden virágtól elfeledve, az egyetlen hóvirág maradt csendesen a háttérbe vonultan.

Ugyanakkor az égből egy könyesepp esett alá s mint gyémántszem ragyogott a hóvirág szirmain, melynek gyöngye szára letörtött.

E percben fájdalmas sőhajhoz hasonló vég telenül szelid szózat reszketteté meg a levegőt: Szegény kis virág, te valamennyi közt a legszerényebb, mond, mit kívánsz, a miért akaratlannul megbántottalak?

Akarod a róza illatát?

Nem.

A tulipán pompáját?

Nem.

Avagy a télizöld kék szemec-két?

Nem.

Úgy talán a citromfa bűbűjös illatát?

Nem.

Mit kívánsz tehát?

Mintán egy adományt szánt nekem kegyel-mel, úgy enged, hogy télen hó és dér alatt virágozzam, hogy áldott megjelenésem és édes illatom a fagy és hóvihartól megdermedt ember szívét új reménynyel töltse be, hogy közelgő tavaszt és napsugarat az én szirmaim hirdessenek.

E naptól fogva a hóvirág az, mely mint a téli álmából ébredő föld első gyermeke dugja ki a hó alól parányi fejcsékéjét, fehér köntösben a harmat gyöngyök miglan is az égi könyre emlékeztetnek.

A fiatal leány, kinek agyában a kedves kis rege született, maga is egy hóvirág volt; fájdalom, hogy saját tavaszának elérkezte előtt kelte hervadnia. Az ég csupán azért adta őt nekünk, hogy ismét elvegye, miután megmutatta, miként fejlődött személyében. Letünk sivár pusztasága közepette, a költői szellem egy remek virága. Az érgangyala, mely reá egy könyet ajtolt, kiterjeszté szárnyait s elvitte a megdicső-ültek honába.

E földön szerető szülei voltak, kiket bálványozott: atyja a legkimagaslóbb rumén tudós, anyja egy gyöngéd, szellemes nő: mindketten húsz évig a legszebb álmokban ringatták magukat, álmokban, melyek csak gyermekük boldogságával hitegették őket.

S ha őt féltelik, ezt csupán azért teszik, hogy érte folyó könyvek mindvégig ki ne apadjanak; hogy megható visszaemlékezésekben utjászták föl szép tehetségekkel pazon megáldott gyermekük képét.

Az elköltözött aligha így nem szolt: „Nem e világ az én hazám, a földön járva szüntelen visz-szavágytam mennyhonomba, s az örökkévalóság titokzatos fátylába burkolva ismét visszatérek az égbe. Eltem, láttam és hallottam; az élet a maga minőségében visszaszázított, mosolyogtam futólag, de környezetem elidegenített. Áldva legyenek földi szülőim a gondviselésért, melyet reám fordítottak, da ne sirassanak. A jelenkor túl-szűk volt égg lelkem merész róptének; fojtott a légkör, kerestem nagy és világos tórségeket, melyeket megtalálván, fölnegyek a halhatatlan lelkek hazájába, hol majl ujra élek.

I.

Hasden Julia, a kitűnő rumén nyelvés és történelmő leánya, Bukarestben, 1869. évi november 14-én született; 1883. szeptember 29-én 19. éve betöltése előtt, ugyanott meghalt, megtört szülői karjai között.

E bámulatra múltó gyermek 2^{1/2} éves korában már olvami tudott: 8 éves volt, mikor nemetül, franciául és angolul beszélt és a 4 elemi osztályról szolt vizsát egy fiu-iskolában letette. 11 éves korában végezte be a Sabbas-gymnasium negy olv osztályát, hol az első díjat nyerte el, ugyanakkor hagyta el kitüntetéssel a zene-konzervatóriumot.

Mindent megtanulni és tudni vágyva, a fiatal leány édes anyja kíséretében Párisba ment. Egy ideig a Sévigné kollégiumban volt, hol társnői körében a francia nyelvet annyira elsajá-títá, hogy a később második anyanyelve lett és neki oly szép nevet biztosított. 1886-ban, midőn alig volt 16 éves, Hasden kisasszony a Sorbonneon (párisi egyetem) letette az érettségi vizsát. Az egyetemen mint rendes hallgató be-iratkozva, a bölcsélet és irodalmi kar előadásait hallgatta. Ugyanakkor festéssel is foglalkozott, mivel a rajzhoz határozottan tehetsége volt. Gyönyörű drámai mezzo-sopran hanggal bírván, énekelni Lavres arnl tanult. A zeneszerzésben is sikerrel próbálkozott meg mint ezt némely saját költeményére írt dallama eléggé bizonyítja. Fényes előadási képességgel megáldva, az egyetem két szabad előadást tartott, az egyiket egy bonyolított logikai kérdésről, a másikat Herodot második könyvéről.

Ezer részben veleszületett, részben elsajá-tított képességek mellett, e vonzó külsejű fiatal leány a szende nőiség minden báját természetes előkelőséggel, — öndülő s mégis figyelmezt gondolkodását és lelkiismeretes alaposággal a szellem játszi könnyedségével tudta egyesíteni: majdnem fűfias akaraterejét és sokoldalú tanul-ságából merített borús világnézetét költői ked-velé mélységével párosítván, a lelkében sajjó földalmat ri ka önmegtartózással igyekezett titkolni környezete elől, midőn gyermekded vidám-sággal lepezgette e rideg világból egy szebb hazába visszasíró bánatát.

Külseje után itélve egészséges, erős alkotásúnak lehetett őt tartani, amely körülmény hosszú élet szép reményét táplálhatta ismerősei-ben. De ez mind csak látszat volt, egy emésztő kór ragódott fiatal életén, a fűdősorvalás hiesztő gyorsasággal hajtá végre romboló munkáját.

A fiatal leány sejtötte baját; magában folytatott szemlélődései bizonyára előrelátatták

vele a katasztrófát; de ez őt nem csüggeszté, sőt ellenkezőleg ő sajátosra kedvteliséssel ringatta magát a halál költőin kiszinezett gondolatába, melyet ugy szólván anyai gyöngédséggel melengetett ifjú szívén.

A szünidőre hazament Bukarestbe, új erőt szerezni, de a sorvasztó láz mindinkább erőt vett rajta, s az orvosok nem tudták bajának okát kipuhatolni. 1888. sept. 29 én csendesen elszenderült teljesen lecsúszott szülői karjaiban, kiket utolsó perczig hasztalan igyekezett viagsztatni.

Hasden kisasszony bámulatra ragadó könyvnyűséggel írt, amiről már életében is volt tudomása környezetének, de csak most, midőn elköltözése után szülői az életében elszórt virágokat felszedgetni kezdik, látjuk csodálva írói természetének meglepő bizonyítékait, a melyek a legmúltban örökítik meg a fiatalon elhunyt költőleány emlékét.

Hasden úr egy leveléből a következő érdekes adatokat közölhetjük: „Leányom 10 11 éves korában rumén, de többnyire francia költeményeket meséltek, vígjátékokat és négy gyermekregényt írt, a Bibliothéque Rose lapjain közölték modorában; művei tagadhatlanul érdemesek a kinyomatásra, mert nemcsak érdekesek, de meglepő érzelmek és bámulatok megfigyelő képességet árulnak el. Ő oly szerény volt, hogy írói műkéséről sem nekem, sem anyjának vagy barátainak nem volt tudomásunk; költeményeit javára feladványos füzetbe, vagy könyvek széleire írta. Két hó mult el halála óta s ugyanannyi ideje, hogy anyja és én szakadatlan el vagyunk foglalva könyvtárban elszórt szellemkincsei keretésével. Mult évben sikerült 4 költeményét kézhez kerítenem, melyeket be is küldtem az Étoile roumaine-nak; ezért nagyon megharagudott, mert mint mondá, nem volt szándéka valamit is a saját neve alatt közölni; későbbi időkre a Camille Armand nevet választotta.

Maurice Albart, a Savigné kollégumban volt tanára lehetett az első, ki leányom lángelméjét fölismerte és a megholt iránti bámulatában felajánlta magát, őt az irodalom és görönyelvben oktanni. — Szépséggel, szellemmel, megáldva, kedvező anyagi viszonyok között élén, látszólag vig leánykám zsenge gyermekkorától a halál után vágyódott; hisz oly gyönyörrel beszélt a halálról, melyet már 8 éves korában egy költeményében megénekelte. Korunk tudományának magaslatán állva, az anyageli filozófiába alaposan beavatva, szóval M. Súrtyól neveltetve, két dologban rendíthetlenné lett: Istenben, és a lélek halhatatlanságában. Ő mily erős hit! ez magyarázza meg azon anygali mosolyt, mely a halálban ajkai körül játszadozott, de mely be nem a vért megfagyasztá. Ami az anyagot illeti, igazuk van a materialistáknak, de csak az anyagot illetőleg: az egyoldalúság a rendszerek hibája: mondá némi erőlködéssel három héttel halála előtt. Ő tudatában volt szellemi képességének, de legyőzhetlen tartózkodása szellemének nyilvánulását csak igénytelen papirzeleteken enged bevalítani. Így találok a Hotel „Konstanzer Hof” boritékán írva: Camille Armand (írni neve) többnyire minden megerőltetés nélkül írt, tolla egy szellemi sugallattól vezetve surrant a papírlapon végig, teljes odaadásban az őt leikesítő istenség iránt.

A toll mintegy tűzvonalakot rajzolt a papírra. Ilyen módon szokta ő lelki életét önmaga számára elemezgetni, s ha a halál megkíméli vala, magán beszélgetései senki tudomására nem jönnek. . . .

Ugyancsak atyjától tudjuk, hogy Hasden kisasszony három embert imádot: I. Napoleont, Lesseps-t, s Hugo Victort. Mely megindulással olvassuk egyik levelében (1885. máj. 22.) a Notre-Dame és az Orientales szerzőjének halálára vonatkozó. atyjához intézett megható és szenvedélyes hangon írt közleményét: „Hugo Victor, ma 1/2 2 órákor délután, 83 éves és 3 hónapos korában meghalt. Ez a legmegrendítőbb hír, amit egyáltalán közölhetnék: a hír, mely egész Páris, egész Francziországot, Európát és az egész világot megrázkódtatja: Hugo Victor meghalt. . . .

En gyenge teremtmény le vagyok sujtva, szívem mélyén megebevezve; egy törzsűráshoz basouló fájdalmas érzés járta át keblemet, midőn a gázszal szegélyezett lap elején olvasom, hogy: Egy tündöklő csillag hullott le . . . és még most is reszket a toll kezemben, amint neked kedves atyám e sorokat írom, a felindulástól és nincs könyvem, mellyel fájdalmamat eny-

hithetném. Ő az ily fájdalomtól a könyvek világába is meg van tagadva. . . .

Mily dicsőség! nem ismerem semmit e világon, ami ez ember magasságáig érne. Művei engem egy felsőbb világba varázoltak. S mi tette őt oly nagyvagyó? Szívének az egész emberiséget átölelő szeretete. — Midőn tegnapelőtt betegségének végzetes fordulatáról értesültem, mama, bár ép oly szomoró mint én, előtörő könyvesmet csillapítani akarván, azt mondá, hogy nyugodj meg abban, amin változtatni többé nem lehet, annál is inkább mert e nagy férfiú előrehaladt korban és dicsősége dalán távozik közülünk. Am legven felelém, de mindenesetre megérdemli, hogy egy könyvet ajtsunk érte, ő, ki oly sokszor esalt ki szemünkől igaz ember-szeretet irtó könyveket. . . .

Midanekelőtt a költői volt az, ami Hasdu Juliót elragadta: e tekintetben a közvélemény semmiféle áramlata sem gyakorolhatott reá befolyást: a vezérszöveg, mely után ítéletben indult, az ideál világa volt. . . .

Angelo de Gubernatis gróf francia eredetjén után

Katona Sarolta.

(Vége következik.)

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Az alföld ármentesítéséről.

Egy hollandi mérnök levelei.

III. Levél.*

Mi hollandiak sohasem törekszünk a „tudós” hírnév, vagy modern csafrangok után. Kutató bíráló alá vesszük a látottakat, kiválasztjuk a legjobbbat és azt gyakorlatilag alkalmazzuk, mint azt legújabbán dr Metzger tette Amsterdamban, ki észlelvé, hogy a kenés, mit az öreg asszonyok szoktak alkalmazni, gyakran jobb eredményt szült, mint ha az egész gyógyszer-tár felhasználót volna, ugyanazt fölvetve gyakorlatába és ma? A m a s s a g e g y ó g y m ó d m i n d e n ü t t a l k a l m a z t a t i k. És ez csak ugy és azért történhetett meg, mert egy okleveles orvos nem restelte a jót onnan venni, a hol épen volt, ha nem az orvosi egyetemen, hát egy parasztkunyhóban.

A keletázsiai folyók mentén található halfogó tavak már csak azért is sürögösen utánezandók volnának a Tiszán és mellékfolyóin, mert ezek kicsiben hí képét tüntetnék föl annak, hogy milyen volt a Tisza, mielőtt a gátrendszer el nem kezdődött. A közmondás azt tartotta, hogy a tiszában annyi a hal, mint a víz. Ha ez betű szerinti értelemben nem vehető is, nem tagadható a tény, hogy a Tiszának oly nagy halbősége volt, mint talán egy más folyónak sem; míg ma nem ritkán, ha Szegeden valaki halat akar venni, azt a Dunáról kell hozatni. Mi ennek az oka? Egyszerűen az, hogy a Tisza és mellékfolyóinak vizei a z e l ő t t t ö b b m i n t 2 0 0 n é g y s z ö g m é r t f ö l d n y i á r t e r ü l e t e t é r i n t e t t e k, amikor — különösen a nemes fajta — halak kényök szerint vonulhattak a térsé, sekély síkvizekre, ott lerakhatták ikráikat, melyekből millió és millió halak zavartalanul fejlődhetek. A lassan visszavonuló vízzel a köztudomás szerint gyorsan fejlődő hal-embryók is visszavitettek és a Tisza és mellékfolyóinak halállományát példátlan sokaságban gazdagították.

Ez a magyarány kép kicsinyítve, elfordul minden halfogó tóban a kelet-

ázsiai folyamok mentén. A halak ott lerakják petéiket a körülkerített legsekélyebb helyein; az árvíz visszavonuláskor a halesaladó a mélyebben fekvő helyekre igyekeznek és végül a mestersegesen előállított mélyedésekbe, honnan a nagy halak könnyen kimerhetők, míg a halivadék tovább fejlődik, az árvíz újra jöveletekor szabadon mozoghat és az elnyert szabadságot többnyire arra használja, hogy a sövényen túl a körülátnal síkvizre vonuljon és a folyót népsítse.

A föltűnően hasonló viszonyok, melyek a Duna-Tisza és az Euphrat-Tigris között fennforognak, kétségtelessé teszik, hogy az ez utóbbiak mentén létesített számtalan, lépcsőzetes, óriási tavak teljesen hasonló célokra: a babiloni síknak az árvíz ellen való megvédésére, a talaj öntözésére és haltenyésztés előmozdítására készültek. Ami itt hasznosnak mutatkozott, nálunk is ugyanazon jöltevé eredményt kell, hogy okozzon; jöllehet a két helyszín száz és száz mértföldre van egymástól és jól lehet évszázadok vannak a ma és az akkor között: a természet törvényei és a természeti erők mindenütt és mindenkor ugyanazok maradnak.

Képzeljünk csak a Tisza és mellékfolyóinak partjain mindenütt, hol a talaj viszonyok engedik és különösen az emelt helyeken lépcsőzetesen ily szerű vízfogó tavakat szilárd gátakkal, melyek a mélyítés céljából kiástott földből emeltek és a melyek a gátakon belül ezekre támaszkodnak: akkor van egy vízfogónk, melyben csak egy zsilip kell, a védgátban alkalmazva, hogy az árvíz belebebeátható legyen. Célszerűbb volna ugyan, ha a védgát mellett párhuzamos gátak által részre osztanának, melyek egyrészt határjelzőkül szolgálnának, és egyuttal szakadás esetében nagy szerencsétenség ellen óvnának, mert mindig csak egy ily rész víz ömlhetnék ki és pedig akár a belső, akár a külső gátnál fordulna is elő a szakadás.

A 35 Tiszaszabályozó társulat összes gátjainak hossza 3 millió kilométerre terjed, vagy 435 mértföldre. Ha ily párhuzamos gátak e hosszúságnak csak alig tizedrészén, csak 40 mértföldnyire emeltetnék, melyek átlag csak 1/2 mértföldnyire vitetnének oldalt befelé, ugy e vízfogó tavak 10 négyszög-mértföldnyi területet foglalnának el, melyek megfelelő, arányos részre volnának osztakók s melyek ha csak 3 lábnyi magasságra telnének is meg vízzel, képesek volnának 80 millió kubiköl víz befogadására és ez oly víz mennyiség, amennyi 1856-ban 300,000 kat. holdat egy lábnyi magasságban elárasztott.

Egy neme volna ez a közép magasságu hegyvidéken létesítendő völgy-elzárásoknak. Ugy ennek, mint a gátrendszernek főcélja volna a víztömegek visszatartása és elhelyezése, melyek, ahelyett, hogy szabadjukra hagyva romlásokat vinnének véghez, k e s ő b b hasznos célokra fordíthatatának. E célok a völgyelzárásoknál fáz öntözés, a felfogó tavaknál pedig a haltenyésztés.

(Folytatás következik.)

* Lásd a „Pécs” f. évi 2—15. számait.

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyzettek Pécs szab. királyi város 1889. évi Április hó 13-án tartott heti vásárán.

Table with 2 columns: Item name (Buza, Kétszeres, Rozs, Arpa, Zab, Ökőkőny, Repce, Kukorica, Széna, Szalma) and Price (frt, kr).

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

L-y. Helyben. Tudunkkal létezték és működtek egy „Pécs-baranyai tisztviselők egyesülete“ című szövetkezet, de hogy az egylet még most is létezik, ezt nem tudjuk. Annyi tény, hogy az egylet óvak óta nem adott életjelet magáról, legalább a mi tudunkunk nem. Egyéb-iránt a dolgunk utána fogunk járni és a mennyiben talán többek érdekeiről lenne szó, szívesen helyet adunk a nyilvánosságra szánt közlönyünknek.

Felelős szerkesztő és lapfőnököse: FEILER MIHALY. NYIL T É R.

Seiden Grenadire, Schwarz, weiße und farbige Seidenstoffe... Dr. Löwy Lipót rendelők orvos, Levelekre szívesen válaszolunk.

hidegvíz gyógyintézet ujonnan berendezve megnyitott.

Villamos, masszage és villamos gyógyfürdő. A vizgyógyintézet több évi fennállása óta kimutatási szerint legjobbként eredményes a legkülönbözőbb idegbántalmaknál, az emésztő szervek pangásait, mindennemű férfi- és női bajok, vizezékenység, szegénység, köszvény- és csúszbantalmaknál stb., de különösen oly egyéneknek, kik vérkeringési bántalmakban a fej és mell felé, gyakori fejfájásban, mellszorulásban, idegizgatottságban, álmatlanság, szédülés, szívlehegés, gyomor vagy bélhurut, székszorulásban stb. szenvednek. Idült gyermekbetegségek, nagy szinten szerofozus és tüdővész ellen a vizkúra az általánosan elismert leghatásosabb gyógy mód. Felvétel és orvosi rendelés Szécsényi tér 2. sz. 9. naponta 11-3-ig. Dr. LÖWY LIPÓT rendelők orvos, Levelekre szívesen válaszolunk. Lakások egész hóra 10-15 frt. 2710

Advertisement for Vidéki megrendelések dis-cretio mellett legpontosabban eszközölteknek. EREDETI ségek (präservatív.) GRÜNBAUM K. PÉCSETT, Király utca 15.

A MEGGYÖZŐDÉS HATALMA.

Világos bizonyítékok győzik meg a n. é. közönséget, hogy a Warner-féle Safe gyógymód az egyedüli sikeres gyógyszer vese-, máj és hólyag-betegségekben, valamint mindazon fajtalmakban, melyek rheumatismus, köszvény, vízibetegség, gyomorbajokból stb. származnak. Az emberiség legnagyobb része a fentebbi bajok egyikében, vagy másikában szenved. Minden családban, mely a családtagok egészségét nagyra becsüli, a Warner-féle Safe Cure mindig közelebb tartott orvoszer. Még orvosok is sikeresen használják a Warner féle Safe Cure t oly esetekben, hol már semmiféle más szer nem segített. Ezek gyógyultak meg a Warner-féle Safe-Cure folytán és mindenki visszaszerzheti általa egészségét. Minden kételkedést kizár az alábbi bizonyítványok és köszönő iratok betekintése.

- Beés. IV. Freihaus. A Warner-féle Safe-Cure családomban... Síd Rudolf. Pehery schlar mellett Csehországban... Prasek János vendéglős. Paks (Magyarország). Órömmel tudatom ánnel a Warner-féle Safe-Cure kitűnő hatását... S. Bene Iván. Csuzon (Magyarország). Egy angol vesebetegségben szenvedett betegemet a Warner-féle Safe-gyógymód szerit kezeltem és kitűnő sikert étem el vele. Dr. Kircz Gyula. Kralowitz (Csehországban). A Warner-féle Safe-Cure-val kitűnő sikert értem el. Sefl Leop. jegyző. Krakó. A Warner féle Safe-Cure hólyagbántalmamban jó sikerű volt. Jaranszky László törvénzéli segédhivatali igazgató. A Warner-féle Safe-Cure minden ismert gyógyszerárban kapható. Főraktár Pozsonyban a „Megváltóhoz“ címzett gyógyszerárban.

HIRDETÉSEK. BÚTOROK CSOMAGOLÁS. BÚTORRAKTÁR MÖBEL LAGER und TISCHLEREI. Expedition von Möbeln ohne Emballage.

A „Pécs“ kishirdetése. Minden szó egyszeri beiktatása 2 kr.

Mell és gyomor betegeknek nincs hatásosabb gyógyszer, de nincs egészségesebb ital sem, mint a világhírű pilseni sör a pilseni polgári söröző 1901 2027

Csinos ház keresték vételre 5-6000 frtig. Ajánlatok a „Pécs“ kiadóhivatalába intézendők. Kiadó. A kiadóhivatalban egy új egy emeletes ház több évig még üres maradt. 4 konyha, fürdő, sütőház és vízvezetékkel. A házban utcai homlokzat 11 tükör ablakkal bír. Az emeleti lakás parquettrel, az alsó- és középső részét a kővel burkolják. Fűtési feltételek igen kedvezők. Bővebb a kiadóhivatalban.

Lidienak!! Ötven forintért adok el a városban a legújabb építésű, még tovább is gyönyörű nem szerelt, hanem egy kérem méltóan megengedni, hogy az ismert és a most végzetkedéseimet megírom. Vízot pedig kérem tekintve — bővebben hol az tudatni kegyeskedjék, e mire már annyiszor

Azonnal kiadandó egy utcai lakás 2 szobás, elő-és hátsó konyha, pallas, pince, lakókamra és minden hozzávalóval bővebb a kiadóhivatalban. Eladó részvények. Száz darab bérenyi sertészirtal részvény egyenkint vagy összesen eladó. Hol megmondja a kiadóhivatalban.

Hölgyeknek ajánlja magát egy fővirosi ruha szabász, ki egyszerűs mind szabátszatot csekély díjért is tanít. Cim a kiadóhivatalban. Fata morgána! Átvette a postán? Ugye hogy csak kíváncsi volt?!

Stiller József

Stiller József hordozható jégsekreneyek gyára

Budapesten, ajánlja elismert legjobb szerkezetű és kitüntetett hűtőszelvényeit, sör-, víz-, vaj- és nyersuhűtésére, élelítőket hazi szükségletre, fagyaltkészítőket és fagyalt reszervácókat, bormérési berendezéseket és legújabb szerkezetű pezsgő-sapkát 26/2

BUDAPEST,

VII. kerépesi-nt 30. sz.

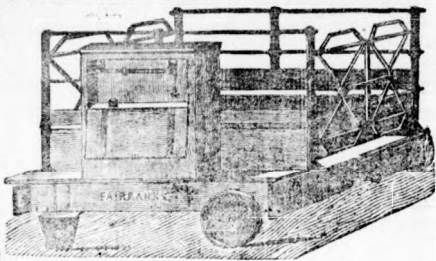
Gyár:

Nagy diófa-utca 13. sz.

Képes árjegyzékek ingyen Megrendelések a raktárba intézendők.

FAIRBANKS MÉRLEGEK

Az egész világon a legtekéletesebb mérleg-szerkezetek

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegék százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tofósúlytal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésükkel fogva az összes világhírnév első díjat nyert legkiválóbb mérleg-alkitások.

Az ártányos árakban — melyek súlyokkal színtelt tizedes-mérlegék áránál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasútra való feladás költséges befoglalásnak. Gazdasági szesz, kár- és szájk mérlegünk, valamint mariamérlegünk a legtekéletesbb mérleg-szerkezetek.

Gyártóvünk állami felügyelet alatt áll.

Czím: Osztrák-magyar Fairbanks-társaság mérleg- és géngyára John Block vezérigazgató, Budapest, Andrassy-ut 23.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K-Magyar.

Gyors és biztos segítség gyomorhajók és azok következményei ellen,

Az egészség fontosságán, az életművek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tisztá állapotban való tartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb és leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalszam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalszam a legjobb és leggyógyhatásos gyógyszerűkből a leg gondosabban van készítve és különösen minden emésztési bajok, gyomorzsors, étvágyhiány, savanyús felbűfogs, vértőlalás, aranyeres bajok stb. ellen teljesen hatásosnak bizonyul. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalszam egy bebizonyult, megbízható háziorszerő lett a nének. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismert iratok ezrei hárkinek befektetés vegett rendelkezésre állanak.

Óvás! Hamisítások elkerülhetése végett, mindenkit figyelmeztetünk, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalszam” minden üvegecsé két barokba van csomagolva, melynek hosszoldalán „Dr. ROSA életbalszam a „fekete sashoz” címzett gyógyszerertárból. FRAGNER B. Prága 205 III.” német, cseh, magyar s francia nyelven olvasható, szöles felein pedig a védjegy látható.

Dr. ROSA életbalszama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

főraktárban, gyógyszerertár a „fekete sashoz” Prágában 205 — III., és BUDAPESTEN Török József gyógyszerertár, Király utca 12. sz. Budai Emil városi gyógyszerertárban a Városláz-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerertárban van raktár ezen életbalszamból.

Ugyanitt kapható:

»prágai általános házi-kenőcs,«

több ezer hányalattozott elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és gonyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredményvel használható a női-emlő gyuladásánál, a tej tepsedésénél és az emlő megkeményedésénél szőlőkor, kelevénynél, vérdaganatoknál, gyenes falkadatoknál, pokolvarnál, koromgyuladéknál, az ugyazveztet koromfőreznél, elkeményedéseknel, felpuhadásoknál, mirigydaganatoknál, zsidaragatoknál, éreketelen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuhadást a legkorvidebb idő alatt meggyógyít és a hol már gonyedés mutatkozik, ott a daganatot legkorvidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiégeti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajcáros szelencékben.

Óvás! Mintán a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetünk, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítője és csak akkor valódi, ha a sarga ércszelence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és kékkartonba, melyen a védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonytaltabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehozhallás kigyógyítására és az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt. 2636

NINCS TÖBBÉ FOGBAJ

soulaki (Gironde) apátság (Dom Maguelonne) Rr. Pp. benediktinuinainak

Elixir, por és fogpép

használatát után Kitüntetve 2 arany érem, és pedig a boroszló 1880. évi és a londoni 1884. évi legelső jutalmak által. Feltalálótató 1373-ban Boursand Péter szerzetes által.

Benediktinusok ezen fogelixir-jének naponta való használata folytán, a melyből egy-két cseppnyi vízben feloldva használandó megelőzi és gyógyítja a fog megfegősedését, a mennyiben fehérré teszi a fogakat és megerősíti s tökéletesen egészségessé teszi a foghúst.

Igazi szolgálatot vélünk tenni olvasóinknak, amidőn e régi és hasznos szert figyelmükbe ajánljuk a mely a legjobb és egyedüli gyógyszer a bajok ellenében. 2555

Alapított az üzlet 1807-ben, főgyűnőség: SEGUIN Bordeaux. Kapható minden illatszertárban, gyógyszerertárban és fűszerkereskedésben. Főraktár ALT és BÖHM uraknál Pécselt Király-utca.

AZ „ANKER”

élet- és járadék biztosító-társaság

Vezérképviselőség: Budapest, Daiktér 6. sz. saját ház „Ankerudvar”

A társaság minden az ember életbiztosítására vonatkozó üzletekkel foglalkozik, u. m: a) túlélési és kiházasítási biztosítások: b) haláleseti biztosítások: c) járadék biztosítások Nyereményrésztűt fizet a társaság a) haláleseti biztosítások után az évi díj 25% át: b) a túlélési és kiházasítási biztosítások után az évi tőkének 30% át, s így minden biztosított 1000 frt után tőlviz 1300 frt fizetett.

Részvénytőke és biztosítási alap 1887. december hó 31-én frt 34,513,072-95
Az utolsó üzlet jelentés szerint a bizt. állomány 1887 dec 31. volt és 163,330,602 42 tőke. 48,966 44 járadék.

A társaság létezése óta haláleseti és kiházasítási biztosításokért 1887. dec. hó 31-ig kifizett 58,929,495-40.

Díjnyelvecskékkel és felvilágosítással szolgál a vezérképviselőség Budapestben, vagy a helyi ügynök.

Utazó ügynőkök biztos fizetés és jutalmak mellett felelősek, ebbeli ajánlatok a vezérképviselőséghez Budapestre intézendők. 2616

NEUSTEIN-FÉLE SZUKROZOT SZT. ERZSEBET vertisztító LABDACSKOK.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacskot, melyek mentesek minden ártalmas anyagtól s a legnagyobb eredménnyel használhatók az altesti szervek betegségeinél, könnyen haszajtók és vértisztítók. Egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb

székrekedéseket a legjobb betegségeknek e biztos forrását olvasni és cukrozott alakja miatt még gyermekek is szivesen veszik. Ezen labdacskok dr. Pitha udvari tanácsostól igen megízestől bizonyítvánnyal lettek kitüntetve.

Egy 15 labdacskot tartalmazó doboz 15 kr. Egy henger (8 doboz 120 abdacsk) ára csak 1 frt o. e.

Óvás! Minden doboz, a melyen a cég: gyógyszerertár „zum heiligen Leopold” nem áll és hátsó oldalán védjegyünket nem hordja hamisítvány, melynek megvételetől a közönség óvatik. Igen kell figyelni, hogy ne rossz s nem csak semmi eredményt fel nem mutatható, de épséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan Neustein-féle Erzsebét labdacskot kell kérni és ezek a borítékban és használati utasításban az itt látható aláírással vannak ellátva.

Főraktár Bécsben: Apotheke „zum heiligen Leopold” des Neustein Ph. Belvidros, Ecke der Planken und Spiegelgasse — Főraktár Pécselt. S i p ó c z Z a i g a és az Irgalmasok gyógyszerertárban.

ELSŐ 2705
autotypiai műintézet Magyarországon
az Angerer-féle szabadalom tulajdonosa
WEINWURM ANTAL
Budapest, Károly-utca 3. szám,
készít mindenemű fénytípót és horgany-
maratási dnoct képes lapok, élelapok, divat-
lapok, naptárak valamint kereskedelmi nyom-
tatványok. Árjegyzőkek, sz. ámlák, stb. részére,
az Angerer féle szabadalom szerint, mint
ezen szabadalom kizárólagos tulajdonosa
Magyarországon. *Arszámitás a legújánosabb.*

Egy jó könyv.
..... A küldött könyv átutazásai ugyan
rövidek és vellesek, de mintha csak a gyaborság
használatra törtettek volna; nekem és családom
nak a legkülönbözőbb betegségi esetekben igen
kiváló szolgálatokat tettek! Így és hasonlóképen
hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter
kiadó-intézete „A Betegbarát” című, rajzokkal
ellátott könyv elküldéséért majdnem naponta
kap. Mint az ahoz nyomtatott s a szerencsésen
meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsít-
ják, az abban foglalt tanácsok követése által
még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik
már minden reményt feladtak. E könyv, melynek
hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak
letve, megérdemli a legkomolyabb figyelmet
minden beteg részéről, bármi bajban is szor-
vedjen. Ki a becses könyvet megvásárolja, az
az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar
nyelven „Egy betegbarát” és pontos címét s
címezze a levelező lapot Richter kiadó-intézet-
re Lipcsében. A megküldés ingyen történik!

A király-utca 15-ik szám alatt
levő
„HATTYU”-hoz
címzett vendéglő a Nemzeti Casino
mellett
bor, sör-esernok, kávéház egy tágas
pincével, és szép kerttel,
lakással, multságok alkalmával
használandó éttermekkel
f. é. október hó 1-től
egy vagy több évre bérbe adandó.
Bővebbet a tulajdonosnál.

„Zacherlin”

legjobb szer férgek ellen.
Rendkívüli hatással működik és a férgeket gyorsan és biztosan
elpusztítja, úgy, hogy még nyomuk sem marad.
Teljesen kirtja a poloskát, bolhát.
Mentessíti a konyhát a svábbogaraktól
Megsemmisíti a molyokat.
Gyorsan előli a legyeket.
A háziállatokat és növényeket megóvja az élőskitéktől és
az ezektől származó betegségektől.
Teljesen kirtja a fejtetveket.
Figyelni kell: Ami csomagolatlanul papírban árultatik,
az nem Zacherl-különlegesség.
Csak az eredeti palackokban valódi és olesón kapható a főraktárban:
ZACHERL I.-NŐL BÉCS, I. GOLDSCHMIEDGASSE 2.
Pécsett kapható:
Alt és Böhm, Eizer Janos, Sipőcz István, Reinfeld A.
Obotkó Károly, Lill Janos, Spitzer Sándor, Simon Janos,
Grimóthy Gyula, Reh Vilmos özvegye, Köszl Janosnál.
Dombóváron: Paunz Adolf, Ritter Janos. — Mohácsón: Auber N. Janos. Proszlmayer A. — Pécs-váradon: Dvorszky Béla gyógyszerész. — Szigetváron: Ocsodál Gusztáv, Spitzer Gyula. — Siklóson: Szentayörgy M. gyógyszerész, Petrach József, Weingoldner J., Barany Sándor és társa.
Vidéki raktárak mindenütt, hol a Zacherl-féle plakátok vannak kifüggesztve. 2359

EIZER JANOS PÉCS.
Keil Alajos féle 2671
Padlózat-fénymáz
(Glasure) Bécsből
legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt
35 kr. 1 kis palack ára 68 kr.
Viasz-kenőcs
legjobb és legegyszerűbb bearsztó szer kemény padló számára 1 köcsög
ára 60 kr., mindenkor kapható:
Eizer Janosnál Pécs.
Megrendelések oly helyekről, hol raktár nincs, Keil Alajos gyári
raktárához intézendők: Bécs, IV. Resselgasse 5. Egy kilós cso-
mag ára 6 frt.

Kellemetlen szájszag és fogfájás ellen.
Érdem-éremmel kitüntetett
Schulhof Károly Róbert
manchesteri lakos által feltalált és
osztrák-cászári és magyar kir.
kizárólagos szabadalmat nyert
Szopiana szájszesz.
Ara kicsinyben 1 üvegnek: 1 frt 05 kr. o. é.
Raktárak: Göbel Kálmán gyógyszerész urnál Pécsen.
Török József gyógyszerész urnál Budapesten és minden
nagyobb vidéki gyógyszerertárban. **Biró Janos** gyógyszerész
urnál Kolozsvárott.
Főraktár **Dr. Schulhof Adolf** urnál Pécsen.
Kapható: Sipőcz István gyógyszerertárban, Reinfeld A, Alt
és Böhm üzletében.
Több mint 800 elismerő bizonyítvány orvosi tekintélyektől
előmutatható. 2279

Állami ezüst érem

haladás és versenyképességért

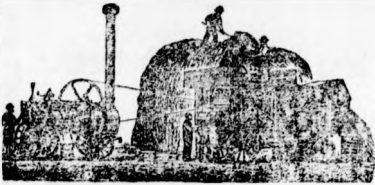
SCHÖNWALD IMRE
órák és ékszerész
Pécsett, Király- (6) utca a „Hattyu“-épületben.

Kiállítási aranyérem

szép és jó munkáért.

Ajánlja a legnagyobb választéku
ékszer, arany, ezüst és órarakatát gyári árak szerint.
Különösen említhetők: női- és uri arany-láncok, női- és férfi-gyűrűk, a legújabb divatu karláncok, brilláns gyűrűk,
a legszebb brilláns fülbevalók (Boutons) melltűk (Broches), arany ing-gomb-garnitúrák, nyakkendő-tűk, karkötők,
melyek saját találmányu célszerű biztonsági csukókkal vannak ellátva; továbbá raktáron
tart legszebb uri- és női arany- és ezüst zseb-órákat, mindennemű inga-, salon- és ébresztő-órákat gyári árak szerint.
Uj vagy javított órákért 5 évi írásbeli jótállás.
Mindennemű arany és ezüstitárgy csinosan és legjobban javíttatik.

Gazdáknak, malom- és géptulajdonosoknak fontos!

Műlakatosi műhelyemet egy

gépépítészeti és javító műhelyyel

kibővíttem és elvállalom minden a szakba vágó munkák legpontosab kivitelét u. m.: gépezetek, kazánok, mozdonyok, különösen utóbbiak tüzelő szerkezetének javítását vagy átalakítását, úgy mint bár mily géprészeknek helyreállítását szakértő kivitelben jutányos árak mellett.

Előírányzatokkal vagy árjegyzékekkel szívesen szolgálok mély tisztelettel

Kindl Ferencz,
Nepomuk utca 33. sz.

2556

Kohn Katica

Legmagasabb kitüntetés

divatárusnő,
Pécsett, a nemzeti kávéházzal szemben.

Állami ezüst érem

Van szerencsém az igen tisztelt hölgy közönségnek becses tudomására adni, miszerint a bécsi bevásárlási utamról vissza térve, a bekövetkező

tavaszi és nyári idényre

raktáramat a legizletesebb divatu és minden igényeknek megfelelő kalapokkal felszereltem.

Amidőn az eddigi irántam tanúsított nagyrabecsült bizalmat továbbra is fentartani eszedezem vagyok

a legkiválóbb tisztelettel

Kohn Katica,
divatárusnő.

Vidéki megrendelések a legnagyobb pontossággal eszközöltetnek.

Több mint ötven even at.

a bőr ápolására

Általánosan közkeveltségnek és jónak bizonyult

Lohse-féle Eau de Lys, egyedüli szer, szepő ellen; biztosan eltávolít mindeu bőr-szenyvet, sárga foltokat, pattanásokat, rézfoltokat, az arcot, nyakat, kart és kezeket hófehérré teszi, és azoknak üde, egészséges színt kölcsönöz. Eredeti üvegekben használati utasítással együtt 4 1 frt 40 kr és 2 frt 70.

Lohse-féle Lilliom tej-szappan, tisztánál és finom voltánál fogva legkiválóbb szappan, nagy zsírtartalmánál fogva pedig a bőrt simává teszi és puhán tartja. Drbja 60 kr., gazdagon illatszerezve 1 frt.

Lohse-féle lilliom hölgypor egy nappali, mint estéli használatra; rendkívüli finomsága, a bőrtön láthatatlan és tartós, mint bár mily más létező hölgypor, s z ó k é k n e k fehérs és rózsaszínű, b a r u á k n a k sárga, dobozonként ára 1 frt 80.

Kaphatók az egész Osztrák-Magyar monarchia minden előkelőbb gyógyszerertárában és pipere kereskedésben.

Lohse Gusztáv
Berlin, Jäger-Strasse 46.

A tavaszi idényre ajánlják KLEIN TESTVÉREK

Pécsett, az „Arany Hajó” szálloda épületében;

Dúsan felszerelt raktárukat

a legdivatosabb

a legjobb gyártmányu

Ruhakelmékben.

Tricot derekak és kabátok.

Ésőköppenyekben,

Csinvat és kanavászok.

Tavaszi kabátkákban.

Férfi és női fehérneműek.

Fichükben.

Futó és asztal-szőnyegek.

Pellerinek és

Függönyök, ágy és

Mantillokban.

Asztalterítők.

Különlegességek!

Napernyőkben, francia és angol uri nyakkendőkben.

Vidékre minták bérmentve.

Kitüntetve
Csabán
Szegeden
Pécsett

Lederer Manó

Arany ekl.
Emlék érem
Arany érem

kárpitos és diszitó

Pécs, Király-utca 21. sz.

Elvállal minden szakmába vágó munkákat a legujabb, legdiszesebb, minden követelményeknek megfelel kivitelben: ajánlja

kész kárpitos-munkáit

u. m. garnitúrák, pamlagok, nyugvóágyak,

ágyzékeket,

melyek nappal kényelmes karszékek, éjjel pedig vendégágygnak használatosak.

Ablak decoratiók a legujabb minták után izlésesen készítettnek.

Mindenemű ágy-betétek, ruganyval, (lőszőr) afrique-kal jutányosan kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és lelki ismeretesen eszközöltetnek.

Butor-szövet minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Javítások, átalakítások jutányos ár mellett elfogadtatnak.

Képviseletek fa- és vasbutorokban.

Valentin Károly fia

zongora, piano és harmonium raktára
Pécs, Széchenyi-tér takarékpénzt épület II. em.

Zongora kölcsönző intézet
a vidékre is.

Régi zongorák ujjakra cseréltetnek

Minden nemű

átalakítás valamint javítások
elfogadtatnak, pontosan és jól eszközöltetnek

Részlet-fizetésre is!

! VÉGELADÁS !

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására adni, hogy Király-utca 15. sz. a. üzletemben (Hattyu-épület) hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendezek és ez alkalommal mindent, de nevezetesen alant felsorolt árucikkeket 25 százalékkal a bevásárlási áron alul árusítok el.

Figyelmeztetem tehát a n. é. közönséget: e ritka jó alkalmat különösen a bekövetkező ünnepek folytán, szükségleteinek fedezésére felhasználni.

Kiváló tisztelettel **GRÜNBAUM K.**

Nagy választékban vannak raktáron:

Ingek 90 krtól feljebb. — Gallérok, tucatja 1 frt 60 krtól feljebb. — Kézolók, tucatja 3 frttől feljebb. — Izléses nyakkendők 9 krtól feljebb. — Nap- és esőernyők 60 krtól feljebb. — Sétabotok 20 krtól feljebb. — Glacé-keztük 65 krtól feljebb. — Selyem és czérna-keztük minden színben. — Férfi- és női harisnyák 15 krtól feljebb. — Legjobb minőségű vállfüzők 55 krtól feljebb. — Szalagok, csipkék és bodrok. — Legyezők 10 krajcártól feljebb. — Pénz-, dohány- és névjegy-tárcák, kézi és minden nagyságu utazó bördők, — sokféle alkalmi ajándéktárgyak, játékaruk és számos használati cikkeket, — csinos melltűk és karkötők, — tűzben aranyozott- és nickel-óraláncok, — piaci és diszes munka-kosárák, — kiváló jó minőségű illatszerek, — butor, ruha, fej- fog- és körömkefék, — evőeszközök, — albumok, és emlékkönyvek.

A legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás

TICHO FÜLÖPáruháza Brűnben,
Krautmarkt 21 és Rathhausgasse 17.**Női ruha kelmék**A legújabbak és legegény-
sabbak. tavaszi és nyári
idényre 100 ctmr. széles
I ruha = 10 Mtr 4.50**Brűnni posztóneműek**férfi öltönyökre, legjobb
minőségben és legújabb szí-
nekben, egy teljes ural-
öltönynek
310 Mtr 3.75**Rumburgi Oxford**(jó mosó)
legszebb mintákban
I vég 30 rőf 4.50
Legjobb minőségű 6.50**Sternbergi kanavasz**szintartóságnért jóállás)
Egy rőf széles, különfe-
színekben, csikozva vagy
kocskázva
I vég 30 rőf 5 frt
I-a minőségű 6 frt**RUMBURGI
kék vászon**5/4 széles, különösen jó
férfi-fehéreneműnek
I vég 30 rőf 6.50**Házi vászon**legjobb minőségű
teljes 30 rőfös
I vég 4/4 4.50
I 5/4 5.50**CHIFFON.**igen jó minőségű, kitűnő
férfi, női és gyermek fehér-
neműnek, 80 ctmr. széles
I vég 30 rőf a
4.50, 5.50, 6.50, 7.50**NŐI INGEK**jó chiffonból vagy vá-
szonból, széles csipkével
liszítve, teljes nagyságban.
6 drb 3.75**Egy Jute függöny**török mintával, teljes
hosszaságban
Első minőségű 3.50
Máodik 2.50**Egy Jute Garnitúra**All 2 ágyterítőtől és 1
asztalterítőtől, teljes hosz-
zaságban, legsz. kivitelben
3.50, Ripszből 4.50**MARADÉK
futó szőnyeg**10 mtr. hosszú
a r ő s m i n ő s é g ű
3 frt 50 kr.**Nyári nagykendő**széznázva 1/4, hosszu 1.20
Beige gyaptotból 1/4, hosszu
3 frt.**Ujdonságok nyári mosó-szővetekben**férfi öltönyökre (szintartós) sima, csikos és kocskázott
Egy teljes férfi öltöny — kamarn 6*10 mtr. 3 frt
Egy teljes férfi öltöny — vászon 6*10 " 4 frt
Egy teljes férfi öltöny — legjobb vászonból 5 frt
Minták ingyen és bérmentve. — Szétküldés utánvéttel.**Értesítés.**Tisztelettel tudatom a n. t.
közönséggel, hogy a**"FERENCZ JÓZSEF"**fürdőben ezentűl **10 darab
gőzfürdőjegy** is kapható
4 írtért.A fürdő a nyár folyamán
reggel 6 órától kezdve
nyitva van.Tisztelettel
PINTÉR JÓZSEF
fürdőtulajdonos.**HELD GUSZTÁV**kárpitós és díszítő üzlete
(Pécsett, Mária és Megye-utczák sarkán.)

Ajánlja dús választékú

kész kárpitozott butorait.Legdivatosabb
szoba berendezések,

legújabb párisi

háló-dívanok

továbbá

XV. Lajos korabeli kárpitdíszítések,
legelegényebb butorszövetek, függő-
nyók rojttal, szőnyegek **gyári
áron** számíttatnak. — Együttal ajánl-
kozom mindenféle butor-, díszítő és
bármily styllü szoba-kárpitozás kivite-
lére a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig
a lehető legjutányosabb áron.

2192

HELD GUSZTÁV.

Ház-eladás.Néhai Pucher Vilmos ur hagyatékához tar-
tozó, Pécsett, fő-utcza 2. szám és malom-
utcza 1. szám alatt fekvő**egyemele es sarokházak**

kedvező feltételek mellett szabad kézből eladók.

A feltételek megtudhatók **Simonfay János**
ügyvédnél, mint a végrendeleti örökösök megbi-
zottjánál, **megye-utcza 13. szám** alatt.**HAVAS és RITTER**

(ezelőtt MADARASZ és SZONTAGH)

**gazdasági gép-, fecskendő- és szivattyu-gyár, vas- és rézöntőde
PÉCSETT.**Ajánlanak legjobb szerkezetű gazdasági gépeket és földmívelő eszközöket u. m: cséplőkészle-
teket gőz- és lóerőre, kitűnő sorvetőgépeket, szecska- és répvágókat, konkolyválasztó és tisztí-
tító rostákat, egy, vagy többbarázdás ekéket, ugy kapáló és töltőgető eszközöket, továbbá minden
eddig készítményeket fölülmuló szab. városi, községi és kisebb fecskendőket és hydrophoro-
kat, melyet az általunk szab. állítható ercdugattyukkal vannak ellátva, ezek előnye abban áll,
hogy bőrozés nem igényelnek és mindaddig, míg a szivattyu hengere végleg el nem kopott,
ennek átméretéhez könnyen igazíthatók.Elvállalnak vizvezeték berendezéseket, mély és közönséges kutak készítését akár kézi akár jár-
gányhajtásra. Készletben tartanak kutállványokat és kútkagylókat, kutesőveket öntött vagy
vont esőből, — Készítenek malomberendezéseket gőz- és vizerőre, valamint a gépészeti szak-
mába vágó mindennemű munkálatokat.

Javításokat elfogadnak s azokat pontosan eszközlik,

Jól berendezett vas- és rézöntődjükben megrendeléseket bármily mennyiségben és nagyságban
akár saját, akár idegen minták vagy rajzok szerint kitűnő anyag felhasználása mellett teljesí-
tetnek. Avult öntött vasat és rezet illő árban vesznek.